

ΔΗΛΩΣΗ ΣΥΓΓΡΑΦΕΑ ΠΤΥΧΙΑΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Ο / Η κάτωθι υπογεγραμμένος / η Κατινοβα Σοφία, του Κοσμά, του φοιτητής του Τμήματος Πολιτικής και Χρηματοοικονομικής του Α.Ε.Ι. Πειραιά Τ.Τ., πριν αναλάβω την εκπόνηση της Πτυχιακής Εργασίας μου, δηλώνω ότι ενημερώθηκα για τα παρακάτω :

«Η Πτυχιακή Εργασία (Π.Ε) αποτελεί προϊόν πνευματικής ιδιοκτησίας τόσο του συγγραφέα, όσο και του Ιδρύματος και θα πρέπει να έχει μοναδικό χαρακτήρα και πρωτότυπο περιεχόμενο.

Απαγορεύεται αυστηρά οποιοδήποτε κομμάτι κειμένου της να εμφανίζεται αυτούσιο ή μεταφρασμένο από κάποια άλλη δημοσιευμένη πηγή. Κάθε τέτοια πράξη αποτελεί προϊόν λογοκλοπής και εγείρει θέμα Ηθικής Τάξης για τα πνευματικά δικαιώματα του άλλου συγγραφέα. Αποκλειστικός υπεύθυνος είναι ο συγγραφέας της Π.Ε, ο οποίος φέρει και την ευθύνη των συνεπειών, ποινικών και άλλων, αυτής της πράξης.

Πέραν των όποιων ποινικών ευθυνών του συγγραφέα, σε περίπτωση που το Ίδρυμα του έχει απονείμει Πτυχίο, αυτό ανακαλείται με απόφαση της Συνέλευσης του Τμήματος. Η Συνέλευση του Τμήματος με νέα απόφασή της, μετά από αίτηση του ενδιαφερομένου, του αναθέτει εκ νέου την εκπόνηση Π.Ε με άλλο θέμα και διαφορετικό επιβλέποντα καθηγητή. Η εκπόνηση της εν λόγω Π.Ε πρέπει να ολοκληρωθεί εντός τουλάχιστον ενός ημερολογιακού βμήνου από την ημερομηνία ανάθεσής της. Κατά τα λοιπά εφαρμόζονται τα προβλεπόμενα στο άρθρου 18, παρ. 5 του ισχύοντος Εσωτερικού Κανονισμού.»

Ο Δηλών



Ημερομηνία

21/05/2019

ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΕΣ

Η εργασία μου διεκπεραιώθηκε κατά την διάρκεια του ακαδημαϊκού έτους 2018-2019 σύμφωνα με τους ισχύοντες κανόνες του Α.Ε.Ι ΠΕΙΡΑΙΑ του τμήματος ΛΟΓΙΣΤΙΚΗΣ & ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ.

Κατά πρώτον θα ήθελα να ευχαριστήσω την καθηγήτρια κα. Κουτσογιάννη Ε. για την εμπιστοσύνη της, δίνοντας μου την ευκαιρία να εκπονήσω την πτυχιακή μου εργασία στον επιστημονικό τομέα που επιθυμούσα, καθώς και για την αμέριστη βοήθειά της οποιαδήποτε στιγμή την χρειάστηκα.

Επίσης, ένα μεγάλο ευχαριστώ σε όλους τους καθηγητές μου για την διάθεση, την συμπαράσταση τους, την επίλυση οποιοδήποτε προβληματισμών μου και την καθοδήγησή τους στους δρόμους της γνώσης κατά την διάρκεια των ακαδημαϊκών μου σπουδών.

Τέλος, ευχαριστώ την οικογένειά μου για την οικονομική υποστήριξη, αλλά κυρίως και για την ηθική συμπαράσταση καθ' όλη την διάρκεια των σπουδών μου.

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Η παρακάτω εργασία δημιουργήθηκε με σκοπό την ανάλυση του Ελληνικού φορολογικού συστήματος της Ελλάδας . Συγκεκριμένα η εργασία επικεντρώνεται στην φορολογία και τους φόρους που επιβάλλονται στα φυσικά και νομικά πρόσωπα χρησιμοποιώντας διαγράμματα με παραδείγματα και στόχο να γίνει απολύτως κατανοητή η επιβολή φόρων .

Συμπερασματικά καταλήγουμε ότι το Ελληνικό φορολογικό σύστημα στην προσπάθεια αλλαγής ώστε να γίνει αποδοτικότερο επιβαρύνει κυρίως τις μεσαίες τάξεις εισοδημάτων .

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

| | |
|--|----|
| ΕΙΣΑΓΩΓΗ..... | 6 |
| ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1 ^Ο Η ΦΟΡΟΛΟΓΙΑ ΚΑΙ ΟΙ ΦΟΡΟΙ | 7 |
| 1.1 ΤΟ ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ..... | 7 |
| 1.2 ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ ΚΑΙ ΑΝΤΙΔΡΑΣΗ ΣΤΗΝ ΦΟΡΟΛΟΓΙΑ..... | 10 |
| 1.3 ΕΙΔΗ ΦΟΡΟΛΟΓΙΑΣ | 14 |
| 1.4 Ο ΦΟΡΟΣ ΚΑΙ ΤΑ ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΣΟΔΑ | 15 |
| ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2 ^Ο ΦΟΡΟΛΟΓΙΑ ΦΥΣΙΚΩΝ ΠΡΟΣΩΠΩΝ | 20 |
| 2.1 ΦΟΡΟΣ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΟΣ ΦΥΣΙΚΩΝ ΠΡΟΣΩΠΩΝ | 20 |
| 2.2 ΥΠΟΚΕΙΜΕΝΟ ΤΟΥ ΦΟΡΟΥ | 27 |
| 2.3 ΠΡΟΣΔΙΟΡΙΣΜΟΣ ΦΟΡΟΛΟΓΗΤΕΟΥ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΟΣ | 28 |
| ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3 ^Ο ΦΟΡΟΛΟΓΙΑ ΝΟΜΙΚΩΝ ΠΡΟΣΩΠΩΝ | 30 |
| 3.1 ΝΟΜΙΚΑ ΠΡΟΣΩΠΑ | 30 |
| 3.2 Η ΦΟΡΟΛΟΓΙΑ ΤΩΝ ΝΟΜΙΚΩΝ ΠΡΟΣΩΠΩΝ | 31 |
| ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4 ^Ο ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΦΟΡΟΛΟΓΗΣΗ | 36 |
| 4.1 ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΕΠΙΒΟΛΗ ΦΟΡΩΝ | 36 |
| 4.2 ΦΟΡΟΔΙΑΦΥΓΗ | 36 |
| 4.3 ΦΟΡΟΑΠΟΦΥΓΗ | 40 |
| 4.4 ΜΕΤΑΚΥΛΙΣΗ ΦΟΡΩΝ..... | 41 |
| ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ..... | 43 |
| ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ | 44 |

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η παρούσα εργασία μελετά, αναλύει και παρέχει μία γενική επισκόπηση για το φορολογικό σύστημα στην Ελλάδα. Αρχικά, παρουσιάζονται οι απόψεις σχετικά με την επιβολή της φορολόγησης προς τους πολίτες και αναφέρονται οι θέσεις υποστήριξης αλλά και αντίδρασης προς την φορολογία. Στην συνέχεια δίνονται πληροφορίες για το γενικό πλαίσιο της φορολογίας στον Ελλαδικό χώρο και αναφέρονται οι κανόνες φορολογίας που επικρατούν τόσο στην Ελλάδα, αλλά και στον υπόλοιπο Ευρωπαϊκό χώρο, καθώς και η φοροαπαλλαγή. Επιπλέον, παρουσιάζεται μια σύντομη ιστορική αναδρομή στην διαμόρφωση της φορολογίας κατά την πάροδο των χρόνων. Επίσης, αναλύονται τα είδη φορολογίας και κατηγοριοποιούνται οι έμμεσοι και άμεσοι φόροι. Τέλος, παραθέτονται τα βασικά γνωρίσματα του φόρου, τα δημόσια έσοδα-πηγές του κράτους, καθώς η διάκριση των επιμέρους φόρων. Επισημαίνεται ο φόρος προστιθέμενης αξίας, ο οποίος αποτελεί τον πιο σημαντικό φόρο που επιβάλλεται από το Ελληνικό κράτος.

Στο δεύτερο κεφάλαιο αναλύεται η φορολογία των φυσικών προσώπων. Συγκεκριμένα, παρουσιάζεται λεπτομερώς ο φόρος εισοδήματος, κατά τον οποίο επιβάλλεται στους φορολογούμενους με βάση το συνολικό εισόδημα από όλες τις οικονομικές πηγές τους. Στην συνέχεια, γίνεται αναφορά για το υποκείμενο του φόρου, κατά το οποίο οι πολίτες που βρίσκονται στον Ελλαδικό χώρο είναι υπόχρεοι να το καταβάλουν στο κράτος. Τέλος, προσδιορίζεται το φορολογητέο εισόδημα με βάση την διάκρισή τους και παραθέτονται παραδείγματα.

Στο τρίτο κεφάλαιο αντίστοιχα γίνεται ανάλυση στην φορολογία των νομικών προσώπων. Αρχικά, ορίζονται τα νομικά πρόσωπα ως οικονομικές οντότητες και διακρίνονται σε επιμέρους κατηγορίες τους. Στην συνέχεια, παρουσιάζεται αναλυτικά η φορολογία των νομικών προσώπων με βάση την οικονομική τους δραστηριότητα.

Στο τέταρτο κεφάλαιο παραθέτονται τα προβλήματα που δημιουργούνται κατά την φορολόγηση και την επιβολή φόρων, όπως η φοροδιαφυγή, η φοροαπαλλαγή και η μετακύλιση των φόρων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1^ο Η ΦΟΡΟΛΟΓΙΑ ΚΑΙ ΟΙ ΦΟΡΟΙ

1.1ΤΟ ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ

Η εξέταση του θεσμού της φορολογίας και των φόρων σε μία τόσο μεγάλη περίοδο χιλιάδων ετών, είναι δύσκολη και είναι αδύνατον να πραγματοποιηθεί με πληρότητα, καθώς λείπουν τα στατιστικά στοιχεία από τις χρονικές περιόδους αυτές. Από τα αρχαία χρόνια, την Ρωμαϊκή, την Βυζαντινή, την Μεσαιωνική και την Φεουδαρχική περίοδο μέχρι την Γαλλική Επανάσταση (τέλος 18^{ου} αιώνα), ο φόρος και η φορολογία είχαν διαφορετικό προορισμό, βάση και κριτήρια που επιβάλλονταν στους φορολογούμενους.

Η εφαρμογή φορολογίας θεωρούταν σημαντική οικονομική συμβολή σε άρχοντες ή κράτη από την αρχαιότητα. Τα πρόσωπα- πολίτες είχαν υποχρέωση να καταβάλουν αρχικά αντικείμενα ή προϊόντα και στην συνέχεια χρηματικά ποσά σε άρχοντες ή κράτη. Συγκεκριμένα σε κάθε περιοχή υπήρχε ένας άρχοντας ή γαιοκτήμονας, ο οποίος διέθετε στρατιωτική, πολιτική και οικονομική εξουσία στον οποίο αποδίδονταν οι εισφορές. Άλλο χαρακτηριστικό παράδειγμα αποτελεί η παροχή υπηρεσιών από τους άρχοντες ή γαιοκτήμονες με σκοπό την απόκτηση δικαιώματος για την είσπραξη των φόρων μίας επαρχίας για προσωπικό τους όφελος.

Ένας από τους αρχαιότερους φόρους ήταν τα διαπύλια τέλη, όπου εφαρμόζονταν φορολογία στα εισαγόμενα και εξαγόμενα από την μεγάλη πόλη ή από τα σύνορα του κράτους, κυρίως σε γεωργικά προϊόντα. Άλλος φόρος αποτελεί η δεκάτη (σε είδος ή χρήμα) η οποία εφαρμόζονταν στην γεωργική παραγωγή. Στα αρχαία χρόνια ο φόρος αυτός επιβάλλονταν σε πόλεις-κράτη, στους μετοίκους (ξένοι-μη δημότες), οι οποίοι μετανάστευαν και εγκαθίστανται σε άλλη πόλη. Άλλες κατηγορίες φόρων ήταν οι έκτακτοι φόροι λόγω πολέμου ή άλλης ανάγκης όπως έξοδα για συντήρηση έργων ή πολεμικού υλικού (πολεμικά πλοία).

Κατά την Βυζαντινή περίοδο στον Ελλαδικό χώρο οι οικονομικές εισφορές καταβάλλονταν στην κοινότητα αρχικά και στην συνέχεια αποδίδονταν στο κράτος. Σε πολλές περιπτώσεις το (πρόσωπο) που φορολογούνταν δεν ήταν ένας πολίτης μίας περιοχής αλλά ολόκληρες πόλεις ή και κράτη. Μετά από διάφορες συνθήκες που έχουν υπογραφεί ανάμεσα στα κράτη, το φορολογούμενο κράτος καταβάλει υποχρεωτική εισφορά στο άλλο για λόγους προστασίας ή λόγω υποδούλωσης (στρατιωτική και πολιτική κτήση), ο λεγόμενος «Φόρος υποτέλειας».

Κατά την περίοδο αυτή, οι υποχρεωτικές εισφορές μπορεί να ήταν μέρος της σοδειάς ή ακόμα και χρήματα. Ο υπολογισμός της υποχρεωτικής καταβολής του φόρου, υπολογίζονταν με βάση την έκταση των κτημάτων και την παραγωγή προϊόντων του φορολογούμενου. Η φορολογία δεν ήταν πάντα η μοναδική πηγή εσόδων για ένα κράτος, καθώς το κράτος είχε την δυνατότητα να ελέγχει με

μονοπωλιακό τρόπο άλλες οικονομικές δραστηριότητες, οι οποίες αποτελούσαν άλλες φορές κύρια και άλλες ως συμπληρωματική πηγή εσόδων. Χαρακτηριστικό παράδειγμα αποτέλεσε η Ελλάδα, όπου ο κρατικός φορέας έλεγχε αποκλειστικά τα ορυχεία της Χαλκιδικής. Τέλος ένα κράτος εκτός από την κύρια φορολογία, μπορούσε να επιβάλει φόρους και εισφορές σε εμπορικές συναλλαγές που γίνονταν μέσα σε αυτό, ακόμα και όταν οι συναλλασσόμενοι δεν ήταν πολίτες του.

Στους νεότερους χρόνους ειδικά μετά την επιρροή από την Γαλλική Επανάσταση, ανασχηματίζονται σχεδόν όλα τα ισχύοντα φορολογικά οικονομικά συστήματα σχεδόν σε ολόκληρη την Ευρώπη, προσπαθώντας να εφαρμόσουν τις «νέες ιδέες». Ο αρχαιότερος φόρος που επιβαλλόταν στον Ελλαδικό χώρο, ο φόρος της δεκάτης που ίσχυε επί Τουρκοκρατίας και συστηματοποιήθηκε με διάταγμα του Όθωνα (1834), σταμάτησε να ισχύει και τροποποιήθηκε (1961) μέσω του οργανισμού αγροτικής ασφάλισης (ΟΓΑ), όπου υπολογίζεται φόρος πάνω σε άλλη βάση και με διαφορετικό συντελεστή και μόνο στην αξία γεωργικών, κτηνοτροφικών προϊόντων που διατίθενται στο εμπόριο. Κατά την πτώχευση του Ελληνικού κράτους (1898) μετά τον ατυχή πόλεμο κατά της Τουρκίας (1897) επιβλήθηκε ο Διεθνής Οικονομικός Έλεγχος, ο οποίος διαχειριζόταν τον διακανονισμό των διάφορων εξωτερικών δανείων, τις επιμέρους φορολογίες, τα έσοδα και έξοδα του κράτους. Στην συνέχεια, ο Διεθνής Οικονομικός Έλεγχος καταργήθηκε με νόμο που ψήφισε η Βουλή.

Το 1909 έγινε η νέα αναμόρφωση του φορολογικού συστήματος. Συγκεκριμένα, μειώθηκαν οι φόροι προς τις λαϊκές τάξεις, ενώ αυξήθηκαν οι φόροι που αφορούσαν τα προϊόντα καπνού, οινοπνεύματος και ηλεκτρικού ρεύματος. Το 1910, στην εποχή του Βενιζέλου, εισάγονται νέα είδη φορολογιών, όπως φόρος κληρονομιών και φόρος καθαρών προσόδων του νέου νόμου «περί δασμολογίου» της αναμόρφωσης της φορολογίας «περί δημόσιων θεαμάτων» και της φορολογίας του οίνου. Από τότε μέχρι και το 1919 παρατηρείται αύξηση των εσόδων του κράτους από τους φόρους κατανάλωσης και μονοπωλίου. Από το 1936 με την νέα μεταρρύθμιση του φορολογικού Ελληνικού συστήματος, επιβάλλεται ο φόρος πολυτέλειας, ο φόρος κερδών πλοίων, ο φόρος έκτακτων κερδών, καθώς και επιπλέον φόροι προς των καθαρών προσόδων. Το 1955 εφαρμόζεται ο ενιαίος φόρος εισοδήματος φυσικών προσώπων και το 1958 καθιερώνεται ο φόρος εισοδήματος νομικών προσώπων. (Σελλάς Σ. 1989)

Από το 1821 που ιδρύθηκε το Ελληνικό κράτος μέχρι και σήμερα έχουν εφαρμοστεί πάρα πολλοί νόμοι για την φορολόγηση των Ελλήνων πολιτών. Κατά κύριο λόγο, οι νόμοι που έχουν ισχύσει σε όλη αυτή την χρονική διάρκεια μέχρι και σήμερα έχουν επηρεαστεί από άλλα φορολογικά συστήματα κυρίως Ευρωπαϊκών χωρών. Η πρώτη αρχή οργάνωσης και θέσπιση φορολογικού συστήματος της χώρας αποτέλεσε η ψήφιση και η εφαρμογή του νόμου για την φορολόγηση των καθαρών προσόδων. Χαρακτηριστικό στοιχείο αυτού του νόμου αποτελεί η φορολογία εισοδήματος, κατά την οποία όποιος πολίτης εμφάνιζε εισόδημα από δύο

διαφορετικές πηγές, ήταν υποχρεωμένος να υποβάλει δύο δηλώσεις και να φορολογηθεί ξεχωριστά.

Στην συνέχεια ο νόμος αυτός βελτιώνεται και προσαρμόζεται σύμφωνα με το Νομοθετικό Διάταγμα. Με βάση τον νόμο η επιβολή φόρου πραγματοποιούνταν επί του συνολικού εισοδήματος των φυσικών και νομικών προσώπων σε αντίθεση με τον προηγούμενο νόμο που ίσχυε μέχρι τότε. Αργότερα, το Ελληνικό κράτος θεσπίζει και εφαρμόζει νέο νόμο, ο οποίος αποτελεί το βασικό οικονομικό κορμό του φορολογικού συστήματος. Κατά τον νόμο αυτό στα φυσικά πρόσωπα εφαρμόζεται προοδευτική φορολογία, όπου ο φόρος είναι απόλυτα προσωπικός και επιβάλλεται στο συνολικό εισόδημα ενώ αντίθετα στα νομικά πρόσωπα εφαρμόζεται αναλογική φορολογία επί των κερδών. Αξιοσημείωτο στοιχείο αφορά η καθιέρωση του αφορολόγητου ορίου εισοδήματος, καθώς και η φορολόγηση πραγματοποιείται σύμφωνα με την πηγή των εισοδημάτων και γίνεται διάκριση εισοδημάτων όπως ακίνητα, κινητές αξίες, εμπορικές επιχειρήσεις, γεωργικές επιχειρήσεις, μισθωτές υπηρεσίες, ελεύθερα επαγγέλματα και άλλες πηγές. (Σελλάς Σ. 1989)

Κατά την πάροδο των χρόνων υπήρξαν περειαίρω μεταρρυθμίσεις για την μείωση του φόρου ή την αύξηση του αφορολόγητου λαμβάνοντας υπόψη οικονομικά και κοινωνικά κριτήρια. Συγκεκριμένα, το αφορολόγητο που έχει οριστεί για τους νέους (έως 30 ετών), για συνταξιούχους (άνω 65 ετών) και άτομα με ειδικές ανάγκες (Α.ΜΕ.Α) είναι εννιά χιλιάδες ευρώ(9000euro), κατά το οποίο το εισόδημα δεν υπερβαίνει το εισόδημα αυτό. Το εισόδημα υπολογίζεται με βάση τα πραγματικά έσοδα και προκύπτει με τον συνυπολογισμό των αντικειμενικών δαπανών και υπηρεσιών και δαπανών απόκτησης περιουσιακών στοιχείων του φορολογούμενου.(www.taxheaven.gr). Από το 1975 έως και το 2004, τριάντα χρόνια περίπου το φορολογικό σύστημα της Ελλάδας έχει αλλάξει δέκα φορές (κατά μέσο όρο αλλάζει κάθε τρία 3 χρόνια). (Κοκκινέλης Μ. 2015)

Η μεγαλύτερη χρονική διάρκεια όπου διατηρήθηκε το ίδιο φορολογικό σύστημα ήταν από το 1994 έως το 2001, καθώς ο κατώτατος συντελεστής ήταν 5% και ο ανώτατος 45%. Εξ' αιτίας αυτής της φορολογικής πολιτικής και αστάθειας, καθώς και η έλλειψη σταθερής φορολόγησης, επηρεάζουν αρνητικά τα σχέδια των επιχειρήσεων όπως και επίσης τον προγραμματισμό των νοικοκυριών. Κυριαρχώντας το κλίμα αβεβαιότητας επηρεάζει την κατανάλωση και μειώνει τα έσοδα, κατ' επέκταση καταρρακώνει οικονομικά τις μικρομεσαίες επιχειρήσεις, οδηγώντας στην φοροδιαφυγή και την απώλεια χρηματικών μονάδων. Όπως είναι φυσικό, ως αποτέλεσμα αυτού, αρνητικές επιπτώσεις υπάρχουν και στα ασφαλιστικά ταμεία καθώς οι εισροές έχουν μειωθεί δραματικά.

Σύμφωνα με την μελέτη της PwC, η οποία αποτελεί μία μεγάλη εταιρία παροχής υπηρεσιών και ελέγχου λογιστικής, το φορολογικό σύστημα στην Ελλάδα τιμωρεί τα μεσαία εισοδήματα και διογκώνει τα αδήλωτα εισοδήματα. Συγκεκριμένα, η φορολόγηση στην ακίνητη περιουσία σημείωσε αύξηση κυρίως την τελευταία πενταετία προκαλώντας την απότομη πτώση των τιμών κατοικιών και στην

αποεπένδυση της αγοράς. Με βάση τα στοιχεία του Υπουργείου Οικονομικών, ο μη καταβαλλόμενος Φ.Π.Α στην Ελλάδα ανέρχεται στο 34% (χάνονται έσοδα περίπου 5δις), από την φοροδιαφυγή, την φοροαποφυγή και την αναποτελεσματικότητα των φοροεισπρακτικών μηχανισμών. Επίσης, όσο αναφορά την άμεση φορολογία στον Ελλαδικό χώρο δεν υπάρχει υπερφορολόγηση σε σχέση με άλλες χώρες, ενώ ισχύει το αντίθετο για τους έμμεσους φόρους στα ακίνητα. Παρ' όλο που οι φορολογικοί συντελεστές σε όλες τις κατηγορίες είναι από τους πιο υψηλούς, η είσπραξη φόρων παραμένει σε μικρό μέσο όρο παρουσιάζοντας ελλείψεις.

Σύμφωνα με τους οικονομικούς αναλυτές, ενώ το φορολογικό σύστημα μεταβάλλεται συνεχώς δεν έχει αποφέρει κάποιο ουσιαστικό αποτέλεσμα όσο αναφορά την εισπραξιμότητα των φόρων. Κατά την διάρκεια της οικονομικής κρίσης συνεισφορά του Φ.Π.Α και των υπόλοιπων έμμεσων φόρων παρέμεινε σταθερή, η συνεισφορά των φόρων εισοδήματος νομικών προσώπων μειώθηκε σε μεγάλο βαθμό, ενώ αντίθετα αυξήθηκε η συνεισφορά του φόρου εισοδήματος φυσικών προσώπων και των φόρων ακίνητης περιουσίας. Ταυτόχρονα, το Ελληνικό φορολογικό σύστημα το οποίο χαρακτηρίζεται από υψηλούς φορολογικούς συντελεστές δεν συνδέεται και με αντίστοιχα υψηλά φορολογικά έσοδα. (www.kathimerini.gr)

Παράλληλα, ενώ εμφανίζει περίπου σταθερά συνολικά ετήσια έσοδα, παρατηρείται υψηλή μεταβλητότητα των φορολογικών παραμέτρων και διάφορες παραμορφώσεις:

- 7 μεταβολές στον συντελεστή εταιρικών κερδών (από το 2005)
- Αφορολόγητο εισόδημα με διπλάσιο το όριο φτώχειας (εξαιρούνται πολλά εισοδήματα)
- Ελάχιστο αφορολόγητο και μικρό ανώτατο εισόδημα για μέγιστο συντελεστή (τιμωρούνται τα μεσαία εισοδήματα) (www.euro2day.gr)

1.2 ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ ΚΑΙ ΑΝΤΙΔΡΑΣΗ ΣΤΗΝ ΦΟΡΟΛΟΓΙΑ

Σύμφωνα με τις περισσότερες πολιτικές, ανεξάρτητα από τις εκάστοτε κυβερνήσεις, η επιβολή φορολογίας και φόρων θεωρείται δικαιολογημένη καθώς χρηματοδοτούνται δραστηριότητες, οι οποίες είναι απαραίτητες και ωφέλιμες για την κοινωνία. Πολλές φορές η φορολογία αποτελεί χρήσιμο μέσον για να επιτευχθεί η μείωση της οικονομικής ανισότητας και η κοινωνική ανάπτυξη. Η επιβολή φορολογίας περιλαμβάνει την χρηματοδότηση της δημόσιας πρόνοιας και ενός ευρέως φάσματος υπηρεσιών όπως για παράδειγμα η συνολική υγεία, η εκπαίδευση και τα κοινωνικά επιδόματα.

Αντίθετα στην επιβολή φορολογίας υπάρχουν αντιδράσεις από το κοινωνικό σύνολο, καθώς η καταβολή του φόρου είναι υποχρεωτική και επιβάλλεται από το νομικό σύστημα, ενώ πολλές φορές η φορολογία θεωρείται κλοπή, εκβιασμός (δουλεία και παραβίαση των δικαιωμάτων ιδιοκτησίας), καταπάτηση ανθρωπίνων δικαιωμάτων. Σύμφωνα με αυτές τις αντιδράσεις σε πολλές περιπτώσεις

κατηγορούνται οι εκάστοτε κυβερνήσεις για την είσπραξη των φόρων για την νομιμοποίηση παράνομων φόρων οι οποίοι δεν περιλαμβάνονται στο Σύνταγμα. Παρ' όλο που η ηθική της φορολογίας μερικές φορές αμφισβητείται, τα περισσότερα επιχειρήματα περιστρέφονται γύρω από τον βαθμό, την μέθοδο της φορολογίας και των περεταίρω κρατικών δαπανών και όχι με ακρίβεια γύρω από την ίδια την φορολογία.

Μεγαλύτερες αντιδράσεις εμφανίζονται όταν παρατηρείται αύξηση στην φορολογία καθημερινών αναγκαίων αγαθών, όπου ο πολίτης καλείται να πληρώνει επιπλέον σε διάφορα προϊόντα που καταναλώνει καθημερινά για την κάλυψη των καθημερινών και βασικών αναγκών του, όπου σε περιόδους κρίσης και οικονομικής αστάθειας δεν μπορεί να ανταπεξέλθει. Σε αυτές τις περιπτώσεις, η φορολογία να μην αυξάνει τα κρατικά έσοδα αλλά μειώνει και υποβαθμίζει το βιοτικό επίπεδο του πολίτη. Σε αυτή την κατηγορία ανήκει και η Ελλάδα κυρίως τα τελευταία χρόνια, όπου μέσω της αύξησης της φορολογίας το κράτος μπορεί να ανταπεξέλθει στις δαπάνες του και να καλύψει έξοδά του (δόση δανείου), αλλά αντίθετα οι Έλληνες πολίτες αδυνατούν να εξασφαλίσουν τα προς το ζην.

Όλα τα κράτη, καθώς και η Ελλάδα περιλαμβάνουν στην οικονομία τους και στην οικονομική πολιτική τους τις δημόσιες δαπάνες, τις οποίες πρέπει να καλύψουν μέσω της φορολογίας και του φορολογικού συστήματος που εφαρμόζουν. Η Ελλάδα, έχει ανάγκη την εφαρμογή φορολογίας, όχι μόνο στην σημερινή περίοδο κρίσης, αλλά και σε γενικότερο πλαίσιο, καθώς πρέπει να εξασφαλίσει έσοδα για τις εγχώριες ανάγκες της, αλλά και για την κάλυψη των απαιτήσεων προς την Ε.Ε.

Η φορολογία αποτελεί τους υποχρεωτικούς φόρους που εφαρμόζει το κράτος εντός των γεωγραφικών του συνόρων, για να εξασφαλίσει την κάλυψη των οικονομικών αναγκών του. Στην σύγχρονη οικονομία η φορολογία αποτελεί την σημαντικότερη πηγή δημόσιων εσόδων, καθώς επιβάλλονται υποχρεωτικοί φόροι σε φυσικά πρόσωπα (πολίτες) και σε νομικά πρόσωπα. Σκοπός της φορολογίας αποτελεί η χρηματοδότηση των κρατικών δαπανών, η ενίσχυση και η σταθεροποίηση της οικονομικής ανάπτυξης και τέλος η ανακατανομή του πλούτου, έτσι ώστε να μειωθούν οι κοινωνικές ανισότητες.

Σε όλες τις χώρες, η φορολογία αποτελεί μία σημαντική οικονομική δραστηριότητα κατά την οποία η χώρας εξασφαλίζουν πάνω από το ενενήντα τοις εκατότων εσόδων. Συγκεκριμένα σε χώρες της Ευρωπαϊκής ένωσης που εφαρμόζεται το μεικτό οικονομικό σύστημα, δηλαδή ο συνδυασμός δύο ή περισσότερο οικονομικών συστημάτων, καλύπτονται οι κρατικές δαπάνες καθώς και κοινωνικές δαπάνες όπως παιδεία, υγεία, συντάξεις κ.α. Αντίθετα σε χώρες που εφαρμόζεται το ανελέητο οικονομικό σύστημα (ΗΠΑ-Ιαπωνία) η φορολογία είναι μειωμένη καθώς καλύπτεται μικρό ποσοστό για κοινωνικές δαπάνες. Το ανελέητο οικονομικό σύστημα αντιπροσωπεύει την πιο εξελιγμένη μορφή της εμπορευματικής παραγωγής. Στο σύστημα αυτό η απομύζηση κερδών αποτελεί την κινητήρια δύναμη της

καπιταλιστικής εμπορευματικής παραγωγής, κατά την οποία η εκμετάλλευση και κατ' επέκταση η ανισότητα αποτελούν τα κύρια δομικά συστατικά αυτού του συστήματος.

Η φορολογία αποτελεί κεντρικό θεσμό σε κάθε χώρα, καθώς επηρεάζει την κατανάλωση, την αποταμίευση, τους επενδυτικούς πόρους, και καθορίζει την επιχειρηματικότητά της. Η εφαρμογή της φορολογίας σε κάθε κράτος έχει αντίκτυπο τόσο στο ίδιο, όσο και στα υπόλοιπα κράτη, αλλά κυρίως στην ένωση που υπόκειται. Χαρακτηριστικό παράδειγμα αποτελεί η φορολογία στον Ελλαδικό χώρο, η οποία εμφανίζει πλεονεκτήματα και μειονεκτήματα, όχι μόνο στην δική της οικονομία, αλλά επεκτείνεται και στην Ευρωπαϊκή Ένωση, η οποία είναι κατευθυντήρια δύναμη μέσω των οικονομικών όρων και συνθηκών που έχουν υπογραφεί με την εγκαθίδρυση του κανόνα της φορολογικής ουδετερότητας στις ενδοκοινοτικές σχέσεις, μέσα στο πλαίσιο της φορολογικής εναρμόνισης των μελών-κρατών.

Πολλοί παράγοντες επηρεάζουν την διαμόρφωση και την εφαρμογή της φορολογίας σε μία χώρα, όπως οικονομικοί, νομικοί, διοικητικοί και πολιτικοί. Αυτοί οι παράγοντες συνθέτουν τον καθορισμό του οικονομικού και κοινωνικού επιπέδου μίας χώρας (Σελλάς Σ. 1989) Οι κυβερνήσεις των κρατών επηρεάστηκαν άμεσα από αυτές τις αρχές και προσπάθησαν να τις διατηρήσουν, αλλά η ραγδαία ανάπτυξη της οικονομίας, η εισαγωγή της τεχνολογίας στην καθημερινότητα, η παγκοσμιοποίηση των αγορών και η ανάπτυξη της πληροφορικής, συνέβαλαν στην περεταίρω βελτίωση, προσαρμογή και συμπλήρωση των ήδη υπάρχοντων αρχών. Σύμφωνα με αυτές τις αρχές έχουν διατυπωθεί τέσσερις (4) βασικοί κανόνες από τον Άγγλο οικονομολόγο AdamSmith (1776).

Αναλυτικότερα:

- 1) Κανόνας φορολογικής δικαιοσύνης και ισότητας
- 2) Κανόνας της βεβαιότητας του φόρου
- 3) Κανόνας της προσφορότητας ή καταλληλότητας του φόρου
- 4) Κανόνας της οικονομικότητας του φόρου

Τα κράτη της Ευρωπαϊκής Ένωσης έχουν συμφωνήσει και υπογράψει συνθήκες, κατά τις οποίες η φορολογία σε κάθε κράτος να βασίζεται σε κάποιους κανόνες οι οποίοι είναι αναγνωρισμένοι διεθνώς και έχουν καθοριστεί μέσα από τις αρχές επιστημών, εμπειρίας και πολυετών μελετών. Χαρακτηριστικά η φορολογία ενός κράτους υπόκειται στην εφαρμογή ορισμένων κανόνων οι οποίοι εκρέουν από την διατήρηση κάποιων αρχών. Συγκεκριμένα, περιλαμβάνουν τις αρχές της δικαιοσύνης, τις ταμιευτικές αρχές, τις διοικητικές αρχές και τις αρχές οικονομίας.

Σύμφωνα με τον πρώτο κανόνα της φορολογικής δικαιοσύνης και ισότητας, ο φορολογούμενος πρέπει να εισφέρει στις δαπάνες του κράτους του ανάλογα με το εισόδημά του και την οικονομική του δύναμη. Στην συνέχεια, με βάση τον δεύτερο

κανόνα της βεβαιότητας του φόρου, η φορολογία πρέπει να είναι βέβαιη και όχι αυθαίρετη, το πληρωτέο ποσό πρέπει να είναι σαφώς καθορισμένο (χρόνος και τρόπος πληρωμής), έτσι ώστε ο φορολογούμενος να μην αφήνεται στην διάθεση του δημόσιου «εισπράκτορα». Επίσης, κατά τον τρίτο κανόνα της προσφορότητας ή καταλληλότητας του φόρου, η φορολογία πρέπει να επιβάλλεται σε χρόνο και με τρόπο που να είναι η πιο πρόσφορη για τον φορολογούμενο. Τέλος, σύμφωνα με τον τέταρτο κανόνα της οικονομικότητας του φόρου, η φορολογία πρέπει να επιβάλλεται σύμφωνα με την οικονομική αρχή κατά την οποία η διαφορά ανάμεσα στο πληρωτέο ποσό που καταβάλουν οι πολίτες και στο ποσό που εισπράττει ο Δημόσιος φορέας να είναι η μικρότερη δυνατή. (Τότσης Ν.1993)

Παρ' όλο που το κράτος εφαρμόζει διάφορους φόρους για να εξασφαλίσει πόρους για την κάλυψη των δαπανών του, πολλές φορές παρατηρείται το φαινόμενο της φοροαπαλλαγής. Στην περίπτωση αυτή η φοροαπαλλαγή αποτελεί την απαλλαγή κάποιου προσώπου στην καταβολή κάποιου φόρου, κατά την οποία δεν χρειάζεται να τον πληρώσει. Η φοροαπαλλαγή αφορά εισοδήματα τα οποία δηλώνονται κανονικά στην εφορία, αλλά δεν χρειάζεται να πληρωθούν με κάποιον φόρο. Οι περιπτώσεις φοροαπαλλαγών δεν είναι πάντα μόνιμες, αλλά καθορίζονται από τον εκάστοτε φορολογικό νόμο που ισχύει κάθε φορά.

Περιπτώσεις φοροαπαλλαγής εμφανίζουν συγκεκριμένες κατηγορίες όπως για παράδειγμα οι άνεργοι, οι φοιτητές, καθώς και η αναγνώριση συγκεκριμένων δαπανών. Οι δαπάνες στις οποίες ισχύει φοροαπαλλαγή, έκπτωση ή μείωση φόρου αποτελούν έξοδα ιατρικής και νοσοκομειακής περίθαλψης, ασφαλιστικές εισφορές, ενοίκιο για κύρια κατοικία και για τέκνα που σπουδάζουν. Ακόμα ισχύει και για τα ακίνητα όπου εκπίπτει από τον φόρο η ενεργειακή αναβάθμιση του ακινήτου. Φοροαπαλλαγή δικαιούνται τα πρόσωπα που καταβάλλουν δίδακτρα ή γίνεται καταβολή διατροφής από τον έναν στον άλλον σύζυγο(www.e-logistika.gr). Επίσης, φοροαπαλλαγές μπορεί να έχουν και κάποιες επιχειρήσεις για συγκεκριμένα έξοδα που κάνουν, με σκοπό να έχουν κίνητρα να επενδύσουν τα έξοδά τους.

1.3 ΕΙΔΗ ΦΟΡΟΛΟΓΙΑΣ

Τα φορολογικά συστήματα που εφαρμόζονται, βασίζονται σε διαφορετικά είδη φορολογίας μεμονωμένα ή και σε συνδυασμό. Συγκεκριμένα, υπάρχει η αναλογική φορολογία, η προοδευτική φορολογία, η αντιστρόφως προοδευτική φορολογία, καθώς και η διπλή φορολογία.

- Αναλογική φορολογία: αποτελεί το φορολογικό σύστημα σύμφωνα με το οποίο τόσο η φορολογούμενοι με υψηλό εισόδημα όσο και αντί με χαμηλό, θα πρέπει να φορολογούνται με το ίδιο ποσοστό του εισοδήματός τους. Επίσης, ο φορολογικός συντελεστής είναι ο ίδιος ανεξάρτητα από το μέγεθος της φορολογικής βάσης, δηλαδή ο φόρος είναι πάντοτε σε ίδια αναλογία του εισοδήματος, ανεξάρτητα αν το εισόδημα αυξάνεται ή μειώνεται.
- Προοδευτική φορολογία: αποτελεί το φορολογικό σύστημα σύμφωνα με το οποίο ο φορολογικός συντελεστής αυξάνεται, καθώς αυξάνεται η φορολογική βάση. Συγκεκριμένα, παρατηρείται ότι ο φόρος είναι αυξανόμενη αναλογία του εισοδήματος, καθώς το εισόδημα αυξάνεται.
- Αντιστρόφως προοδευτική φορολογία: αποτελεί το φορολογικό σύστημα σύμφωνα με το οποίο ο φορολογικός συντελεστής μειώνεται, όταν η φορολογική βάση αυξάνεται και κατά συνέπεια ο συνολικός φόρος είναι φθίνουσα αναλογία του εισοδήματος (τέτοιοι φόροι δεν είναι συνηθισμένοι).
- Διπλή φορολογία: αποτελεί το φορολογικό σύστημα σύμφωνα με το οποίο η φορολόγηση είναι η αποτίμηση φόρων σε μία περίπτωση δύο ανεξάρτητες φορές συνήθως με δύο διαφορετικές μεθόδους και ο υπολογισμός της τελικής εισφοράς ως το άθροισμα αυτών των δύο. Τέτοιες περιπτώσεις προκύπτουν συνήθως όταν ένα πρόσωπο διενεργεί συναλλακτικές δραστηριότητες και στην χώρα μόνιμης κατοικίας του και σε άλλη χώρα.

Η φορολογία είτε αφορά άμεσους είτε έμμεσους φόρους, προβάλλει την ανάπτυξη ή όχι ενός κράτους. Στις περιπτώσεις όπου υπάρχει μεγάλη φορολογία υποδηλώνεται ανάπτυξη στο κράτος ενώ το αντίθετο συμβαίνει στα αναπτυσσόμενα και υποανάπτυκτα κράτη. (Γκινόγλου Δ.2016)

1.4 Ο ΦΟΡΟΣ ΚΑΙ ΤΑ ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΣΟΔΑ

Κάθε κράτος λόγω των αυξημένων δαπανών έχει την ανάγκη να μεταβιβάσει πόρους από την ιδιωτική οικονομία του στο δημόσιο φορέα του, χρησιμοποιώντας αναγκαστικά και υποχρεωτικά μέσα όπως ο φόρος . Ο φόρος αποτελεί το μέρος του εισοδήματος των ιδιωτών που μεταβιβάζεται στον δημόσιο τομέα μέσω της φορολογίας, ώστε ο δημόσιος τομέας να μαζέψει οικονομικούς πόρους με σκοπό να εξασφαλίσει τις δραστηριότητές του.

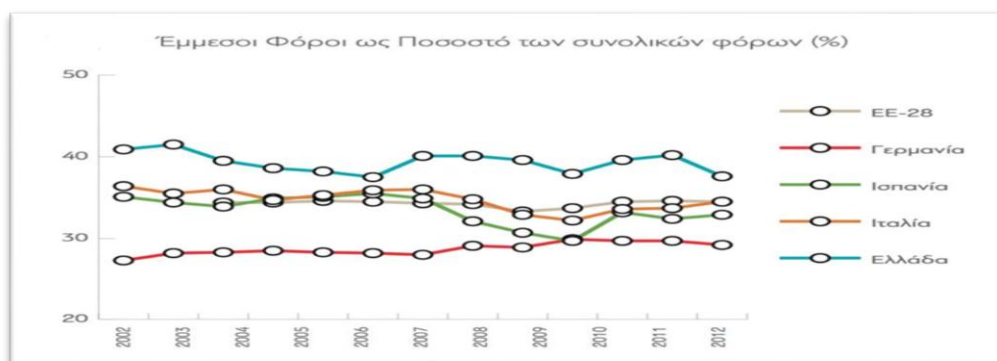
Οι φόροι διαθέτουν δύο βασικά γνωρίσματα:

- 1) Αποτελούν αναγκαστικό μέσο μετάθεσης πόρων από τον ιδιωτικό στον δημόσιο τομέα.
- 2) Αποτελούν μονομερές μέσο, δηλαδή συνεπάγονται μόνο παροχή από τους ιδιωτικούς φορείς προς τους δημόσιους φορείς, χωρίς αντίστοιχα ειδική αντιπαροχή των τελευταίων προς τους πρώτους, δηλαδή από τους δημόσιους προς τους ιδιωτικούς.(Wikipedia,2016)

Σύμφωνα με το Ελληνικό φορολογικό σύστημα, οι φόροι διακρίνονται σε έμμεσους και άμεσους φόρους, οι οποίοι βασίζονται στον τρόπο που εισπράττονται (διοικητική άποψη) είτε στην φύση του φορολογικού αντικειμένου (δημοσιονομική άποψη). Η διάκριση αυτή βασίζεται κυρίως στη δυνατότητα ή μη των φορολογουμένων να μεταβιβάσουν το βάρος σε άλλους φορολογούμενους με τους οποίους έχουν συναλλαγές. Ακόμη, στην πρόθεση του νομοθέτη, κατά την οποία ποιο πρόσωπο επιθυμεί να επιβαρύνει με τους φόρους και τέλος σε τι βαθμό οι φόροι γίνονται αντιληπτοί. Συγκεκριμένα οι έμμεσοι φόροι θεωρούνται αυτοί που επιβάλλονται στην εγχώρια κατανάλωση αγαθών-υπηρεσιών και στον τομέα των εισαγωγών. Κατά την έμμεση φορολόγηση η καταβολή των εισφορών γίνεται με μη άμεσο τρόπο. Αναλυτικότερα τα έσοδα λαμβάνονται από όλες τις κοινωνικές ομάδες ανεξαρτήτως εισοδήματος και στηρίζεται στο σκεπτικό άντλησης εσόδων και αποτελούν φόρους που μετακυλίνουν. Έμμεσοι φόροι θεωρούνται οι δασμοί, ο φόρος μεταβίβασης ακινήτων, τα τέλη χαρτοσήμου καθώς και οι ειδικοί φόροι κατανάλωσης, οι οποίοι εισπράττονται όχι με καταλόγους αλλά με βάση τιμολόγια, ο φόρος κύκλου εργασιών (Φ.Κ.Ε), ο φόρος προστιθέμενης αξίας (Φ.Π.Α), καθώς και όσοι άλλοι φόροι μπορούν να επιρριφθούν από τους κατά νόμο φορολογούμενους σε τρίτους.

Σύμφωνα με το παρακάτω διάγραμμα, παρατηρούνται οι μεταβολές των έμμεσων φόρων ως ποσοστό των συνολικών φόρων(%) σε χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης κατά τη χρονική περίοδο 2002-2012. Στο χρονικό διάστημα αυτής της δεκαετίας, διακρίνονται σχετικά μικρές διακυμάνσεις ανά χώρα. Συγκριτικά, η Γερμανία εμφανίζεται με το μικρότερο ποσοστό έμμεσων φόρων, ενώ αντίθετα η Ελλάδα με το μεγαλύτερο. Επίσης, χώρες όπως η Ιταλία και η Ισπανία φέρουν ποσοστά έμμεσων φόρων με τιμές, οι οποίες κυμαίνονται πολύ κοντά με τις τιμές των έμμεσων φόρων που φέρει ο μέσος όρος των χωρών της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

ΣΧΗΜΑ 1: ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ ΕΜΜΕΣΩΝ ΦΟΡΩΝ ΣΕ ΧΩΡΕΣ ΤΗΣ Ε.Ε



Πηγή: Eurostat, (2016)

Ως βασικό έμμεσο φόρο αποτελεί ο Φόρος Προστιθέμενης Αξίας (ΦΠΑ), ο οποίος επιβλήθηκε από το «Παράγωγο Δίκαιο» του Κοινοτικού Δικαίου στα κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Γενικά το ΦΠΑ αποτελεί έναν φόρο, τον οποίο επιβάλλει το κράτος κατά την αγοραπωλησία όλων των προϊόντων και υπηρεσιών της αγοράς με σκοπό την εισροή εσόδων προς το κράτος. Ο ΦΠΑ την τρέχουσα περίοδο στην Ελλάδα ανέρχεται στο 24% ενώ παλαιότερα η τιμή του ΦΠΑ ήταν αρκετά μικρότερη.

Ο ΦΠΑ ως έμμεσος φόρος επιβάλλεται στις παρακάτω οικονομικές συναλλαγές:

- Στις παραδόσεις αγαθών
- Στις παροχές υπηρεσιών
- Στις εισαγωγές αγαθών στο εσωτερικό της χώρας
- Στις ενδοκοινοτικές αποκτήσεις αγαθών
- Στις ενδοκοινοτικές αποκτήσεις καινούριων μεταφορικών μέσων

Ο φόρος αυτός είναι ουδέτερος με στοιχεία δημοσιονομικής πολιτικής και εφαρμόζει στοιχεία των γενικών φορολογικών κανόνων. Ακόμη, προωθεί την δικαιότερη κατανομή των φορολογικών βαρών με καθιέρωση χαμηλών συντελεστών σε αγαθά πρώτης ανάγκης και αυξημένων συντελεστών σε είδη πολυτελείας. Αρχικά, ο ΦΠΑ είναι γενικός φόρος που επιβάλλεται αδιάκριτα και σε όλα τα στάδια των συναλλαγών και επιβάλλει ίση φορολογική μεταχείριση στα εισαγόμενα και εγχώρια προϊόντα. Επίσης, απαλλάσσει τις εξαγωγές και τις υπηρεσίες, οι οποίες εξυπηρετούν τις εξαγωγές και τα επενδυτικά αγαθά (επιστροφή- έκπτωση φόρου). (Γκινόγλου Δ.2016)

Σύμφωνα με τον παρακάτω πίνακα, παρουσιάζεται ενδεικτικά ο ΦΠΑ σε διάφορες κλίμακες εισοδήματος κατά τη χρονική περίοδο 2006-2011. Συγκεκριμένα, παρατηρείται ότι ο ΦΠΑ με μικρό εισόδημα παραμένει σταθερός τα πρώτα έτη, στη συνέχεια παρουσιάζει μείωση και το έτος 2011 αυξάνεται σε μεγάλο ποσοστό. Επίσης, ο ΦΠΑ με μεσαία εισοδήματα κατά τη χρονική διάρκεια αυτή, παρουσιάζει

σταδιακή μείωση. Τέλος, ο ΦΠΑ με μεγαλύτερα εισοδήματα εμφανίζει μια συνεχή αύξηση κατά την πάροδο των ετών με μέγιστη τιμή κατά το έτος 2011.

ΣΧΗΜΑ 2: ΠΙΝΑΚΑΣ ΕΝΔΕΙΞΗΣ ΦΠΑ

| | | 2006 | 2007 | 2008 | 2009 | 2010 | 2011 |
|--|--|--------|--------|--------|--------|--------|--------|
| ΦΠΑ με Εισόδημα < €12.000 | Αριθμός φορολογικών δηλώσεων (εκατομμύρια) | 3,1 | 3,0 | 2,9 | 2,8 | 2,8 | 2,8 |
| | % του συνόλου | 57% | 54% | 51% | 49% | 49% | 49% |
| | Εισόδημα (εκατομμύρια €) | 18404 | 18.047 | 17.398 | 16.479 | 15.841 | 15.294 |
| | % του συνόλου | 23% | 21% | 19% | 17% | 16% | 16% |
| | Συνολικός φόρος (εκατομμύρια €) | 33 | 33 | 23 | 23 | 24 | 60 |
| | % του συνόλου | 0.5% | 0.4% | 0.3% | 0.3% | 0.3% | 0.8% |
| ΦΠΑ με Εισόδημα από €12.000 έως €42.000 | Αριθμός φορολογικών δηλώσεων (εκατομμύρια) | 2,1 | 2,2 | 2,4 | 2,4 | 2,4 | 2,4 |
| | % του συνόλου | 38% | 40% | 42% | 43% | 43% | 43% |
| | Εισόδημα (εκατομμύρια €) | 44.084 | 46.924 | 50.512 | 52.568 | 53.188 | 53.421 |
| | % του συνόλου | 55% | 55% | 54% | 54% | 53% | 55% |
| | Συνολικός φόρος (εκατομμύρια €) | 3.365 | 3.681 | 3.606 | 3.610 | 3.463 | 2.241 |
| | % του συνόλου | 46% | 44% | 41% | 40% | 38% | 31% |
| ΦΠΑ με Εισόδημα > €42.000 | Αριθμός φορολογικών δηλώσεων (εκατομμύρια) | 0,3 | 0,3 | 0,4 | 0,5 | 0,5 | 0,4 |
| | % του συνόλου | 5% | 6% | 7% | 8% | 9% | 8% |
| | Εισόδημα (εκατομμύρια €) | 18.070 | 21.035 | 25.414 | 29.014 | 31.272 | 29.230 |
| | % του συνόλου | 22% | 24% | 27% | 30% | 31% | 30% |
| | Συνολικός φόρος (εκατομμύρια €) | 3.937 | 4.604 | 5.123 | 5.489 | 5.527 | 5.036 |
| | % του συνόλου | 54% | 55% | 59% | 60% | 61% | 69% |

Πηγή: Dianeosis, (2016)

Αντίθετα, οι άμεσοι φόροι θεωρούνται αυτοί που επιβάλλονται στο εισόδημα φυσικών-νομικών προσώπων και στην περιουσία (ακίνητη, κληρονομιών, δωρεών, γονικών παροχών), οι οποίοι εισπράττονται με βάση ονομαστικών καταλόγων. Κατά την άποψη αυτή και ο Φ.Π.Α είναι άμεσος όταν εισπράττεται με την ίδια διαδικασία των άμεσων φόρων. Οι άμεσοι φόροι αποτελούν την καταβολή των εισφορών άμεσα από τους πολίτες προς το κράτος. Αυτό το είδος φόρων θεωρείται πιο αξιοκρατικό καθώς μπορεί να γίνει διάκριση των προσώπων σε εισοδηματικές τάξεις και να καθοριστεί ανάλογα το ύψος του φορολογικού βάρους. Έτσι συνήθως με την άμεση φορολόγηση αυξάνεται το ποσοστό φορολόγησης αναλογικά σύμφωνα με την αύξηση των εισοδημάτων.

Σύμφωνα με το παρακάτω διάγραμμα, το οποίο αναπαριστά τους άμεσους φόρους εισοδήματος και τους λοιπούς φόρους κατά το χρονικό διάστημα 2004-2015, παρατηρείται μια σταδιακή αύξηση καθ' όλη τη χρονική περίοδο αυτή. Συγκεκριμένα, στα πρώτα έτη οι φόροι εισοδήματος και οι λοιποί φόροι αυξάνονται με μικρές αποκλίσεις. Αντίθετα, από το έτος 2009 και μετά παρατηρούνται αλλαγές, με το φόρο εισοδήματος να παρουσιάζει μείωση, ενώ οι λοιποί άμεσοι φόροι να παρουσιάζουν αυξητικές διακυμάνσεις.

ΣΧΗΜΑ 3: ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ ΑΜΕΣΩΝ ΦΟΡΩΝ



Πηγή: Dianeosis, (2016)

Σύμφωνα με μελέτες, η διάκριση των φόρων πρέπει να βασίζεται στο φορολογικό αντικείμενο και να λαμβάνεται υπόψη η φορολογική ικανότητα του φορολογουμένου. Έτσι, η διάκριση των άμεσων και έμμεσων φόρων ορίζεται με άμεσο φόρο ως τον φόρο που επιβάλλεται στο εισόδημα του φορολογημένου ή στην περιουσία του, ενώ ο έμμεσος φόρος, είναι ο φόρος αυτός που επιβάλλεται στο εισόδημα που δαπάνησε ο φορολογούμενος, δηλαδή στην κατανάλωση.

Η επιβολή φόρων παρουσιάζει πλεονεκτήματα και μειονεκτήματα είτε στην εφαρμογή άμεσων είτε έμμεσων φόρων. Συγκεκριμένα, η επιβολή άμεσων φόρων πλεονεκτεί λόγω ότι είναι δικαιότεροι, διαθέτουν σταθερότητα απόδοσης και μικρό κόστος είσπραξης και χρειάζεται ακριβή γνώση ποσών από τους φορολογούμενους. Αντίθετα δεν έχουν άμεση απόδοση και ευνοούν την φοροδιαφυγή. Σε πολλές περιπτώσεις γίνεται αντικείμενο πολιτικής εκμετάλλευσης (αλλαγή βάσης) και η διαδικασία είσπραξής τους είναι δυσκολότερη. Η επιβολή έμμεσων φόρων πλεονεκτεί λόγω ότι η είσπραξη και η καταβολή τους είναι ευκολότερη, ενώ η φοροδιαφυγή περιορίζεται σε μεγάλο βαθμό.

Τέλος οι έμμεσοι φόροι διαθέτουν μεγαλύτερη απόδοση και είναι εφικτό να εισπράττεται από ξένους (τουρίστες). Αντίθετα οι έμμεσοι φόροι μειονεκτούν λόγω ότι η είσπραξή τους είναι αβέβαιη σε περιόδους οικονομικών κρίσεων και αστάθειας, καθώς και όταν υπάρχει ζήτηση ειδών η είσπραξη του φόρου παραμένει αβέβαιη.

Ένα άλλο βασικό στοιχείο που σχετίζεται με τους φόρους και την φορολογία, αποτελεί ο φορολογικός συντελεστής. Ο φορολογικός συντελεστής αποτελεί το ποσοστό που καθορίζει τί φόρο θα πληρώσει ένα πρόσωπο, νοικοκυριό ή κοινωνικό σύνολο ως ποσοστό του εισοδήματός του. Συγκεκριμένα σύμφωνα με εισοδημα-κεφάλαιο ο φορολογικός συντελεστής διαφέρει για τα μερίσματα, τους τόκους, τα δικαιώματα και τα εισοδήματα ακίνητης περιουσίας (www.opengov.gr). Οι φορολογικοί συντελεστές διακρίνονται σε μέσους και οριακούς. Ο μέσος

φορολογικός συντελεστής αποτελεί το συνολικό ποσό του φόρου που καταβάλλεται από τον υπόχρεο στον φόρο προς το συνολικό ποσό της φορολογητέας ύλης. Ο οριακός φορολογικός συντελεστής, αντίθετα είναι το επιπλέον ποσό φόρου που θα πρέπει να καταβάλει ο υπόχρεος για την αύξηση της φορολογητέας ύλης κατά μία μονάδα. Πολλές φορές συνήθως στην αναλογική φορολογία ο οριακός με τον μέσο συντελεστή συμπίπτουν.(Σελλάς Σ. 1989)

Τέλος οι φόροι μπορούν να ταξινομηθούν ανάλογα με τον δημόσιο φορέα για τον οποίο επιβάλλονται. Διακρίνονται στις εξής κατηγορίες: α) φόροι της κεντρικής διοίκησης ή κρατικοί φόροι β) φόροι για τους οργανισμούς κοινωνικής ασφάλισης γ) φόροι για οργανισμούς τοπικής αυτοδιοίκησης (Δημοτικοί, Κοινοτικοί). Στην Ελλάδα το μεγαλύτερο μέρος περιέχεται στο κράτος, ένα ποσό στους οργανισμούς κοινωνικής ασφάλισης και ένα μικρό ποσοστό στους οργανισμούς τοπικής αυτοδιοίκησης .

2.1 ΦΟΡΟΣ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΟΣ ΦΥΣΙΚΩΝ ΠΡΟΣΩΠΩΝ

Ο φόρος εισοδήματος των φυσικών προσώπων αποτελεί έναν προοδευτικό φόρο στο εισόδημα ενός ατόμου (πολίτη), όπου συνεπάγεται ότι αυξανόμενου του εισοδήματος, αυξάνεται η φοροδοτική ικανότητα και επιβάρυνσή του. Συνεπώς, γίνεται αναφορά γι' αυτόματο σταθεροποιητή της οικονομίας. Ο φόρος αυτός καταβάλλεται στην πηγή που δημιουργείται το εισόδημα και έτσι έχει άμεση συνέπεια στο διαθέσιμο εισόδημα. Επίσης, οι εισφορές κοινωνικής ασφάλισης (εργοδοτών και εργαζομένων) συγκροτούν μία άμεση φορολογία, καθώς ουσιαστικά επιβάλλονται στο εισόδημα (μισθοί- ημερομίσθια) και η αυξομειώσή τους επηρεάζει το κόστος παραγωγής, τον πληθωρισμό και την ζήτηση.

Στην χώρα μας το νομικό καθεστώς που ισχύει για την φορολογία εισοδήματος φυσικών προσώπων με βάση τον καθορισμό του αντικειμένου της φορολογίας, έχει ορίσει το σύστημα του ενιαίου φόρου. Αναλυτικά, σύμφωνα με αυτόν το σύστημα στον φορολογούμενο αθροίζονται όλα τα εισοδήματά του από όλες τις πηγές που αποκτά σε μία ορισμένη χρονική περίοδο (περίπου ένα έτος) και κατ' επέκταση αυτό το συνολικό εισόδημα φορολογείται ανεξάρτητα από την πηγή που προήλθε και σύμφωνα με έναν συντελεστή φορολογίας.

Ο υπολογισμός του πραγματικού προσδιορισμού του εισοδήματος γίνεται με βάση τα στοιχεία εκείνα τα οποία εκδηλώνουν κατά τρόπο πραγματικό και άμεσο την φοροδοτική ικανότητα του φορολογούμενου. Διεξοδικά, ο φόρος υπολογίζεται επί του αλγεβρικού αθροίσματος των επιμέρους κατηγοριών εισοδήματος των φυσικών προσώπων όπου εφαρμόζεται μία προοδευτική κλίμακα φόρου εισοδήματος διαμορφωμένη σύμφωνα με το σύστημα της κλιμακωτής προοδευτικότητας και ένας συντελεστής φόρου ο οποίος αυξάνεται από τα κατώτερα προς τα ανώτερα φορολογικής κλίμακας. Επίσης, για να υπολογιστεί το καθαρό εισόδημα αφαιρούνται από το ακαθάριστο εισόδημα κάποιες δαπάνες οι οποίες πραγματοποιήθηκαν για την απόκτηση του συγκεκριμένου εισοδήματος. Ακόμα, ορίζονται κάποιες μειώσεις του φόρου, οι οποίες αφορούν τις δαπάνες διαβίωσης του φορολογούμενου και της οικογένειάς του (αριθμός τέκνων), ιατρικές δαπάνες, δαπάνες περίθαλψης, κάλυψης στεγαστικών αναγκών κ.α.

Όσον αφορά την αυτοαπασχόληση των φυσικών προσώπων (εμπόρους- ελεύθεροι επαγγελματίες) με σκοπό την αποφυγή της φοροδιαφυγής στην χώρα μας έχει εφαρμοστεί η φορολογική νομοθεσία, κατά την οποία περιλαμβάνει την μέθοδο του τεκμαρτού προσδιορισμού του εισοδήματος. Συγκεκριμένα, το πραγματικό εισόδημα που δηλώνει ο φορολογούμενος δεν λαμβάνεται υπόψη μόνο του. Το συνολικό εισόδημα του φορολογούμενου προσδιορίζεται με βάση τα στοιχεία και τις δαπάνες του ίδιου και της οικογένειάς του, καθώς και τα άτομα τα οποία μπορεί να τον επιβαρύνουν οικονομικά, με σκοπό ότι ο φορολογούμενος μπορεί και καλύπτει τις δαπάνες του έχοντας τα αντίστοιχα έσοδα (εξωτερικά φορολογικά τεκμήρια). Για παράδειγμα τέτοια στοιχεία αποτελούν περιουσιακά στοιχεία (αυτοκίνητο, κατοικία, οικόπεδο, σκάφος κ.α.). Έτσι, ο υπολογισμός του φόρου προσδιορίζεται όχι μόνο από

το εισόδημα του φορολογούμενου αλλά και με βάση τα τεκμήρια δαπανών διαβίωσης και απόκτησης περιουσιακών στοιχείων (πόθεν έσχες). Ο φορολογούμενος πρέπει να 'φανερώσει' εισόδημα τέτοιο ώστε να είναι ικανό να καλύπτει τα έξοδα του και τις οικονομικές ανάγκες για την διαβίωσή του ίδιου και της οικογένειάς του.

Επιπλέον, υπάρχει ένα σύνολο ενώσεων επιτηδευματιών (κοινωνίες, κοινοπραξίες, αφανείς εταιρίες) και ομόρρυθμες και ετερόρρυθμες εταιρίες οι οποίες δεν έχουν νομική προσωπικότητα και περιλαμβάνονται στις διατάξεις περί φορολογίας εισοδήματος φυσικών προσώπων. Παρ' όλα αυτά ο υπολογισμός του φόρου εισοδήματος για τα φυσικά πρόσωπα γίνεται με διαφορετικό τρόπο σε σχέση με τον υπολογισμό του φόρου των προσωπικών εταιριών και των ενώσεων επιτηδευματιών. Συγκριτικά, ο φόρος για τα φυσικά πρόσωπα εφαρμόζεται στο καθαρό εισόδημα με βάση την προοδευτική κλίμακα λαμβάνοντας υπόψη κάποια ποσά δαπανών, ενώ για τον υπολογισμό του φόρου των ενώσεων επιτηδευματιών εφαρμόζεται στο συνολικό εισόδημα ένας αναλογικός συντελεστής φόρου κατά τον οποίο δεν λαμβάνονται υπόψη οι δαπάνες των φυσικών προσώπων των εταίρων, αλλά λαμβάνονται υπόψη οι αμοιβές των τριών εταίρων με τα μεγαλύτερα ποσοστά συμμετοχής. (Σελλάς Σ. 1989)

Σύμφωνα με τον παρακάτω πίνακα παρουσιάζονται αριθμητικά στοιχεία που αφορούν τα εισοδήματα των φορολογουμένων ως φυσικά πρόσωπα κατά τα έτη 2010 και 2014, καθώς και οι μεταβολές τους. Συγκριτικά, από το 2010 έως το 2014, ο πληθυσμός με πολύ χαμηλό εισόδημα αυξάνεται, ενώ οι ομάδες πληθυσμού με πιο υψηλά εισοδήματα μειώνεται. Αυτό έχει ως αποτέλεσμα την μείωση τόσο στο αθροιστικό όσο και στο μέσο εισόδημα.

ΣΧΗΜΑ4: ΕΙΔΟΣΗΜΑ ΦΥΣΙΚΩΝ ΠΡΟΣΩΠΩΝ (2010-2014)

Τα εισοδήματα των φορολογουμένων...

| ΕΙΣΟΔΗΜΑ Σε ευρώ | 2010 | | | 2014 | | |
|---------------------|------------------|-------------------------------------|--------------------------|------------------|-------------------------------------|--------------------------|
| | Φορολογούμενοι | Αθροιστικό εισόδημα Σε δισ. ευρώ | Μέσο εισόδημα Σε ευρώ | Φορολογούμενοι | Αθροιστικό εισόδημα Σε δισ. ευρώ | Μέσο εισόδημα Σε ευρώ |
| 0 - 12.000 | 2.782.288 | 20,69 | 7.435 | 3.700.000 | 16,0 | 4.324 |
| 12.001 - 20.000 | 1.258.528 | 19,87 | 15.787 | 1.100.000 | 17,0 | 15.455 |
| 20.000 - 30.000 | 752.086 | 18,42 | 24.495 | 555.000 | 14,0 | 25.225 |
| 30.000 - 50.000 | 604.731 | 23,1 | 38.191 | 400.000 | 14,0 | 35.000 |
| 50.000 - 100.000 | 244.884 | 15,85 | 64.709 | 110.000 | 7,1 | 64.545 |
| 100.000 | 38.549 | 5,78 | 149.957 | 25.000 | 5,0 | 200.000 |
| ΣΥΝΟΛΟ | 5.681.066 | 103,7 | 18.254 | 5.890.000 | 73,1 | 12.411 |

...και οι μεταβολές 2010-2014

| ΕΙΣΟΔΗΜΑ Σε ευρώ | Φορολογούμενοι | Αθροιστικό εισόδημα Σε δισ. ευρώ | Μέσο εισόδημα Σε ευρώ |
|---------------------|----------------|-------------------------------------|--------------------------|
| ΣΥΝΟΛΟ | 208.934 | €-30,6 δισ. | -5.842,64€ |
| 0 - 12.000 | 917.712 | -4,69 | -3.110,71 |
| 12.001 - 20.000 | -158.528 | -2,87 | -332 |
| 20.000 - 30.000 | -197.086 | -4,42 | 729,82 |
| 30.000 - 50.000 | -204.731 | -9,1 | -3.191,39 |
| 50.000 - 100.000 | -134.884 | -8,75 | -163,97 |
| 100.000 | -13.549 | -0,78 | |

50.043,48
Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

Πηγή: Kathimerini, (2015)

Η χρονική περίοδος που προκύπτει το εισόδημα ονομάζεται διαχειριστική χρήση και ορίζεται το οικονομικό έτος κατά το οποίο η χρονική διάρκεια είναι δωδεκάμηνη και αρχίζει από την πρώτη Ιανουαρίου (1/1) και λήγει την τριακοστή πρώτη

Δεκεμβρίου (31/12) του κάθε έτους με βάση την αρχή της αυτοτέλειας των χρήσεων. Αντίθετα, σε κάποιες περιπτώσεις η διαχειριστική χρήση των εισοδημάτων από κινητές αξίες λαμβάνεται και οριοθετείται χρονικά με διαφορετικά κριτήρια και όχι με βάση το οικονομικό έτος. (Σελλάς Σ. 1989)

Παρακάτω, παραθέτονται ενδεικτικά παραδείγματα που αφορούν τον υπολογισμό φορολογητέου εισοδήματος ανά κατηγορία φυσικών προσώπων. Τα παρόντα παραδείγματα αποτελούν μία συνοπτική μελέτη και εμπεριέχει τις βασικές αλλαγές που αφορούν στη πλειοψηφία των φορολογούμενων (κατηγορίες φυσικών προσώπων). Επίσης, στους παρακάτω υπολογισμούς δεν περιλαμβάνονται οι Ασφαλιστικές διατάξεις.

Οι νέες διατάξεις της Φορολογίας Εισοδήματος που πρόσφατα θεσπίστηκαν με τη ψήφιση του Ν. 4387/2016 ΦΕΚ85Α 12-05-2016 προβλέπουν, στα σημαντικότερα σημεία τους, τα εξής:

ΣΧΗΜΑ:5 Η ΝΕΑ ΚΛΙΜΑΚΑ ΦΟΡΟΛΟΓΙΑΣ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΟΣ ΦΥΣΙΚΩΝ ΠΡΟΣΩΠΩΝ (2016)

| Κλιμάκιο εισοδήματος | Φορολογικός συντελεστής % | Φόρος κλιμακίου | Σύνολο | |
|----------------------|---------------------------|-----------------|-------------|--------|
| | | | Εισοδήματος | Φόρου |
| | | | € | € |
| 20.000 | 22% | 4.400 | 20.000 | 4.400 |
| 10.000 | 29% | 2.900 | 30.000 | 7.300 |
| 10.000 | 37% | 3.700 | 40.000 | 11.000 |
| Υπερβάλλον | 45% | | | |

Πηγή:Skai , (2016)

Σύμφωνα με το παραπάνω πίνακα, η κλίμακα φορολογίας εισοδήματος αφορά φυσικά πρόσωπα τα οποία υπόκεινται στις εξής κατηγορίες:

- A) Συνταξιούχοι
- B) Μισθωτοί
- Γ) Ατομικές επιχειρήσεις
- Δ) Αγρότες

Ενδεικτικό παράδειγμα που αφορά τις ατομικές επιχειρήσεις:

1)Καθαρά Κέρδη από Ατομική Επιχείρηση 25.000€. Ο νέος Υπολογισμός του Φόρου: Μέχρι τις 20.000€ ο συντελεστής φόρου είναι 22% και ο φόρος είναι 4.400€, για τα υπόλοιπα 5.000€ ο συντελεστής φόρου είναι 29% και ο φόρος είναι 1.450€.

Άρα σύνολο φόρου: 4.400€+1.450€=5.850€

Με το παλαιό καθεστώς (2015) ο φόρος θα ήταν 6.500€

2)Καθαρά Κέρδη από Ατομική Επιχείρηση 51.000€. Ο νέος Υπολογισμός του Φόρου: Μέχρι τις 40.000€ ο συντελεστής φόρου είναι 37% και ο φόρος είναι 11.000€, για τα υπόλοιπα 11.000€ ο συντελεστής φόρου είναι 45% και ο φόρος είναι 4.950€.

Άρα σύνολο φόρου: 11.000€+4.950€=15.950€

Με το παλαιό καθεστώς (2015) ο φόρος θα ήταν 13.330€

Ενδεικτικό παράδειγμα που αφορά μισθωτούς και συνταξιούχους

ΣΧΗΜΑ6: ΝΕΑ ΚΛΙΜΑΚΑ ΦΟΡΟΛΟΓΙΑΣ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΟΣ ΜΙΣΘΩΤΩΝ ΚΑΙ ΣΥΝΤΑΞΙΟΥΧΩΝ

Παραδείγματα Με Πίνακα

| Εισόδημα από Μισθούς ή Συντάξεις | ΧΩΡΙΣ | ΜΕ ΕΝΑ | ΜΕ ΔΥΟ | ΜΕ ΤΡΙΑ | ΠΡΟΗΓ/ |
|----------------------------------|--------|--------|--------|---------|----------|
| | ΠΑΙΔΙΑ | ΠΑΙΔΙ | ΠΑΙΔΙΑ | ΠΑΙΔΙΑ | ΝΟ |
| | | | | | ΚΑΘΕΣΤΩΣ |
| 8.000€ | 0,00 | 0,00 | 0,00 | 0,00 | 0,00 |
| 9.000€ | 80,00 | 30,00 | 0,00 | 0,00 | 0,00 |
| 9.545€ | 199,90 | 149,90 | 99,90 | 0,00 | 0,00 |
| 10.000€ | 300,00 | 250,00 | 200,00 | 100,00 | 100,00 |
| 13.000€ | 960,00 | 910,00 | 860,00 | 760,00 | 760,00 |

Πηγή: Skai , (2016)

Ο φόρος που προκύπτει από τη παραπάνω κλίμακα μειώνεται κατά το ποσό των χιλίων εννιακοσίων (1.900) ευρώ για το φορολογούμενο χωρίς εξαρτώμενα τέκνα, όταν το φορολογητέο εισόδημα από μισθωτές υπηρεσίες και συντάξεις δεν υπερβαίνει το ποσό των είκοσι χιλιάδων (20.000) ευρώ. Η μείωση του φόρου ανέρχεται σε χίλια εννιακόσια πενήντα (1.950) ευρώ για το φορολογούμενο με ένα (1) εξαρτώμενο τέκνο, σε δύο χιλιάδες (2.000) ευρώ για δύο (2) εξαρτώμενα τέκνα και σε δύο χιλιάδες εκατό (2.100) ευρώ για τρία (3) εξαρτώμενα τέκνα και άνω.

Για φορολογητέο εισόδημα από μισθωτές υπηρεσίες και συντάξεις το οποίο

υπερβαίνει το ποσό των είκοσι χιλιάδων (20.000) ευρώ, το ποσό της μείωσης μειώνεται κατά δέκα (10) ευρώ ανά χίλια (1.000) ευρώ του φορολογητέου εισοδήματος από μισθούς και συντάξεις.

ΣΧΗΜΑ6: ΝΕΑ ΚΛΙΜΑΚΑ ΦΟΡΟΛΟΓΙΑΣ ΕΙΣΦΟΡΑΣ ΚΑΙ ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗΣ

| Κλιμάκιο εισοδήματος | Φορολογικός συντελεστής % | Φόρος κλιμακίου | Σύνολο | |
|----------------------|---------------------------|-----------------|-------------|--------|
| | | | Εισοδήματος | Φόρου |
| | | | € | € |
| 12.000 | 0,00% | 0 | 12.000 | 0 |
| 8.000 | 2,20% | 176 | 20.000 | 176 |
| 10.000 | 5,00% | 500 | 30.000 | 676 |
| 10.000 | 6,50% | 650 | 40.000 | 1.326 |
| 25.000 | 7,50% | 1.875 | 65.000 | 3.201 |
| 155.000 | 9,00% | 13.950 | 220.000 | 17.151 |
| Υπερβάλλον | 10,00% | | | |

Πηγή:Skai , (2016)

Η Νέα Κλίμακα της εισφοράς αλληλεγγύης, η οποία ισχύει για εισοδήματα από 1.1.2016, δεν υπολογίζεται πια επί του συνολικού εισοδήματος, αλλά λειτουργεί όπως και η παραπάνω κλίμακα φορολογίας φυσικών προσώπων. (www.foroline.gr)

Για Εισόδημα 15.000€: Ο νέος Υπολογισμός του Φόρου:

Μέχρι τις 12.000€ ο συντελεστής φόρου είναι 0% και ο φόρος είναι 0€, για τα υπόλοιπα 3.000€ ο συντελεστής φόρου είναι 2,20% και ο φόρος είναι 66€. Άρα Σύνολο Φόρου: 66€ (Με το παλαιό καθεστώς (2015) ο φόρος θα ήταν 105€)

Για Εισόδημα 35.000€: Ο νέος Υπολογισμός του Φόρου:

Μέχρι τις 30.000€ ο συντελεστής φόρου είναι 5% και ο φόρος είναι 656€, για τα υπόλοιπα 5.000€ ο συντελεστής φόρου είναι 6,50% και ο φόρος είναι 325€.

Άρα Σύνολο φόρου: 656€+325€=981€ (Με το παλαιό καθεστώς (2015) ο φόρος θα ήταν 700€)

Για Εισόδημα 52.000€: Ο νέος Υπολογισμός του Φόρου:

Μέχρι τις 40.000€ ο συντελεστής φόρου είναι 6,50% και ο φόρος είναι 1.326€, για τα υπόλοιπα 12.000€ ο συντελεστής φόρου είναι 7,50% και ο φόρος είναι 900€.

Άρα Σύνολο φόρου: $1.326€+900€=2.226€$ (Με το παλαιό καθεστώς (2015) ο φόρος θα ήταν 2.080€)

Για την επιβολή της εισφοράς, λαμβάνεται υπόψη το σύνολο του εισοδήματος, όπως αυτό προκύπτει από την άθροιση των εισοδημάτων από μισθωτή εργασία και συντάξεις, από επιχειρηματική δραστηριότητα, από κεφάλαιο, από υπεραξία μεταβίβασης κεφαλαίου, φορολογούμενο ή απαλλασσόμενο, πραγματικό ή τεκμαρτό,

Η Νέα Κλίμακα του εισοδήματος από Ακίνητη Περιουσία(ενοίκια), λειτουργεί όπως και η παραπάνω κλίμακα φορολογίας φυσικών προσώπων. (www.foroline.gr)

ΣΧΗΜΑ7: ΕΙΣΟΔΗΜΑ ΑΠΟ ΑΚΙΝΗΤΗ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑ (ΕΝΟΙΚΙΑ)

| | Εισόδημα | Συντελεστής % |
|----------|---------------|---------------|
| 0-12.000 | 15% | |
| | 12.001-35.000 | 35% |
| | 35.001- | 45% |

Πηγή: Skai , (2016)

Παραδείγματα:

Ετήσιο Εισόδημα από Ενοίκια 4.800€: Ο συντελεστής είναι 15%, άρα ο Φόρος: 720€ (Με το παλαιό καθεστώς (2015) ο φόρος θα ήταν 528€)

Ετήσιο Εισόδημα από Ενοίκια 13.000€ Μέχρι τις 12.000€ ο συντελεστής φόρου είναι 15% και ο φόρος είναι 1.800€, για τα υπόλοιπα 1.00€ ο συντελεστής φόρου είναι 35% και ο φόρος είναι 350€.

Άρα Σύνολο Φόρου: $1.800€+350€=2.150€$

(Με το παλαιό καθεστώς (2015) ο φόρος θα ήταν 1.650€)

Για τον φόρο που αφορά τα μερίσματα ο συντελεστής φορολόγησης και παρακράτησης των μερισμάτων, αλλάζει από 10% σε 15%.

Αφορά κυρίως κεφαλαιουχικές εταιρείες (πχ. ΕΠΕ, ΙΚΕ, ΑΕ και προσωπικές εταιρείες (πχ. Ο.Ε. Ε.Ε), που έχουν διαμοιράζουν μερίσματα.

Νέος συντελεστής φόρου 29% στα κέρδη εταιρειών που τηρούν Απλογραφικά βιβλία (Β'κατ.)

Αφορά :

- Προσωπικές εταιρείες (ΟΕ, ΕΕ κλπ)
- Συνεταιρισμούς και ενώσεις αυτών,
- Κοινωνίες αστικού δικαίου, αστικές κερδοσκοπικές ή μη κερδοσκοπικές εταιρείες, συμμετοχικές ή αφανείς εφόσον ασκούν επιχείρηση ή επάγγελμα,
- Κοινοπραξίες,
- Νομικές οντότητες που ορίζονται στο άρθρο 2 του Κ.Φ.Ε. και δεν περιλαμβάνονται σε μια από τις προηγούμενες περιπτώσεις.(www.foroline.gr)

ΣΧΗΜΑ 8: ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑΤΑ ΦΟΡΟΛΟΓΙΑΣ ΕΤΑΙΡΕΙΩΝ (ΑΠΛΟΓΡΑΦΙΚΑ ΒΙΒΛΙΑ)

| ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑΤΑ ΦΟΡΟΛΟΓΙΑΣ ΠΡΟΣΩΠΙΚΩΝ ΕΤΑΙΡΕΙΩΝ ΜΕ ΑΠΛΟΓΡΑΦΙΚΑ (Β' ΚΑΤ) ΒΙΒΛΙΑ ΜΕ ΒΑΣΗ ΤΙΣ ΝΕΕΣ ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΟ ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΟ | | | | | |
|---|-----------------------------|----------------|----------------|-------------------------|----------------------|
| ΚΑΘΑΡΑ ΚΕΡΔΗ ΦΟΡΟΛΟΓΗΤΑ | ΠΡΟΗΓΟΥΜΕΝΟ ΚΑΘΕΣΤΩΣ | | | ΝΕΟ ΚΑΘΕΣΤΩΣ | |
| | 26% | 33% | ΣΥΝΟΛΟ | 29% | ΔΙΑΦΟΡΑ |
| 200.000€ | 13.000€ | 49.500€ | 62.500€ | 58.000€ | ΦΟΡΟΣ -4.500€ |
| 100.000€ | 13.000€ | 16.500€ | 29.500€ | 29.000€ | ΦΟΡΟΣ -500€ |
| 60.000€ | 13.000€ | 3.300€ | 16.300€ | 17.400€ | ΦΟΡΟΣ +1.100€ |
| 30.000€ | 7.800€ | 0€ | 7.800€ | 8.700€ | ΦΟΡΟΣ +900€ |
| 10.000€ | 2.600€ | 0€ | 2.600€ | 2.900€ | ΦΟΡΟΣ +300€ |
| 5.000€ | 1.300€ | 0€ | 1.300€ | 1.450€ | ΦΟΡΟΣ +150€ |

Πηγή: Skai , (2016)

Σημαντικό είναι να επισημανθεί ότι φορολογικοί συντελεστές που εμφανίστηκαν στους παραπάνω πίνακες παραμένουν ίδιοι έως και σήμερα .

2.2 ΥΠΟΚΕΙΜΕΝΟ ΤΟΥ ΦΟΡΟΥ

Κάθε φυσικό πρόσωπο, ανεξάρτητα από την ιθαγένεια, κατοικία ή έδρα του φορολογείται για την ακίνητη περιουσία του που βρίσκεται στην Ελλάδα την πρώτη Ιανουαρίου (1/1) κάθε έτους φορολογίας, ανεξάρτητα από τις μεταβολές που επέρχονται κατά την διάρκεια του έτους αυτού. Υπόχρεοι σε φόρο είναι:

- Όσοι έχουν αποκτήσει ακίνητο με αγορά ή με οποιαδήποτε άλλη αιτία ανεξάρτητα από την μεταγραφή του τίτλου κτήσης του.

Αναλυτικά:

- 1) Ο αποκτών το ακίνητο, από την ημερομηνία σύνταξης του οριστικού συμβολαίου κτήσης
 - 2) Ο κύριος του ακινήτου, από την ημερομηνία τελεσιδικίας της δικαστικής απόφασης καταδίκης σε δήλωση βουλήσεως ή της δικαστικής απόφασης με την οποία αναγνωρίζεται το δικαίωμα κυριότητας ή άλλο εμπράγματο δικαίωμα σε ακίνητο από οποιαδήποτε αιτία
 - 3) Ο υπερθεματιστής, από την ημερομηνία σύνταξης της κατακυρωτικής έκθεσης, σε περιπτώσεις πλειστηριασμού
 - 4) Οι κληρονόμοι ακίνητης περιουσίας και συγκεκριμένα οι εκ διαθήκης κληρονόμοι κατά το ποσοστό τους και οι εξ αδιαθέτου κληρονόμοι κατά το ποσοστό τους
 - 5) Όσοι έχουν αποκτήσει ακίνητο με οριστικό συμβόλαιο δωρεάς αιτία θανάτου (www.forologikanea.gr)
- Ο εκ προσυμφώνου αγοραστής ακινήτου στις περιπτώσεις σύνταξης προσυμφώνου με αυτοσύμβαση
 - Οι δικαιούχοι διαμερισμάτων και κατοικιών
 - Ο υπόχρεος γονέας για την ακίνητη περιουσία των προστατευόμενων τέκνων του
 - Ο φορολογούμενος που κατοικεί μόνιμα στην Ελλάδα, αλλά το συνολικό καθαρό εισόδημα προκύπτει στην Ελλάδα ή στο εξωτερικό
 - Οι έμμισθοι δημόσιοι υπάλληλοι που υπηρετούν σε ξένες χώρες, οι οποίοι θεωρούνται ότι κατοικούν στην Ελλάδα
 - Οι ομόρρυθμες και ετερόρρυθμες εταιρίες που ασκούν επαγγελματική ή επιχειρηματική δραστηριότητα (Σελλάς Σ. 1989)

2.3 ΠΡΟΣΔΙΟΡΙΣΜΟΣ ΦΟΡΟΛΟΓΗΤΕΟΥ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΟΣ

Το φορολογικό εισόδημα αποτελεί τα έσοδα που προέρχονται από κάθε πηγή καθώς έχουν αφαιρεθεί οι δαπάνες που πραγματοποιήθηκαν για την απόκτησή του. Επίσης, αφορά το σύνολο των αμοιβών που παίρνουν οι φορείς των συντελεστών παραγωγής για τις υπηρεσίες που παρέχουν στην παραγωγική διαδικασία. Τα εισοδήματα αυτά είναι τα εξής:

- Εισόδημα από ακίνητα (εκμίσθωση οικοδομών, γαιών, πηγών, υπεκμίσθωση ή έμμεσα από ιδιοχρησιμοποίηση ακινήτων κ.α.)
- Εισόδημα από κινητές αξίες (μερίσματα, τόκοι ιδρυτικών τίτλων, μετοχές ανώνυμων εταιριών, χρεόγραφα του Ελληνικού Δημοσίου, κέρδη αμοιβαίων κεφαλαίων κ.α.)
- Εισόδημα από εμπορικές επιχειρήσεις (ατομική ή εταιρική επιχείρηση, εμπορική, βιομηχανική, βιοτεχνική, άσκηση κάποιου κερδοσκοπικού επαγγέλματος κ.α.)
- Εισόδημα από γεωργικές επιχειρήσεις (αγροτικές, κτηνοτροφικές, μελισσοκομικές, σηροτροφικές, δασικές, αλιευτικές επιχειρήσεις κ.α.)
- Εισόδημα από μισθωτές υπηρεσίες (μισθούς, ημερομίσθια, επιχορηγήσεις, επιδόματα, συντάξεις κ.α)
- Εισόδημα από ελεύθερα επαγγέλματα (αμοιβές από την άσκηση επαγγέλματος, άσκηση πρακτικής)
- Εισόδημα συζύγων και ανήλικων τέκνων (μέσο κοινής φορολογικής δήλωσης) (Σελλάς Σ. 1989)

ΣΧΗΜΑ 9: ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΑ ΚΑΙ ΣΥΝΤΕΛΕΣΤΕΣ

| ΕΙΣΟΔΗΜΑ ΑΠΟ ΜΙΣΘΩΤΗ ΕΡΓΑΣΙΑ ΚΑΙ ΣΥΝΤΑΞΕΙΣ | |
|---|--|
| Εισόδημα σε ΕΥΡΩ | Συντελεστής επί του εισοδήματος |
| 0,00 - 25 000,00 | 22% |
| 25 000,01 - 42 000,00 | 32% |
| ≥ 42 000,01 | 42% |

| ΕΙΣΟΔΗΜΑ ΑΠΟ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΗ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ | |
|--|--|
| Εισόδημα σε ΕΥΡΩ | Συντελεστής επί του εισοδήματος |
| 0,00 - 50 000,00 | 26% |
| ≥ 50 000,01 | 33% |

| ΕΙΣΟΔΗΜΑ ΑΠΟ ΑΚΙΝΗΤΗ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑ | |
|---------------------------------------|--|
| Εισόδημα σε ΕΥΡΩ | Συντελεστής επί του εισοδήματος |
| 0,00 - 12 000,00 | 11% |
| ≥ 12 000,01 | 33% |

Πηγή: Kathimerini , (2016)

Από το συνολικό φορολογητέο εισόδημα μπορεί να προκύψουν κάποιες εκπτώσεις σε κάποιες περιπτώσεις. Τα ποσά των εισφορών που καταβάλλονται από τον φορολογούμενο προς τα ταμεία ασφάλισής του εκπίπτουν κατά τα 2/3 από το φορολογητέο εισόδημα του εργοδότη και κατά το 1/3 από το φορολογητέο εισόδημα του εργαζομένου. Επίσης, εκπτώσεις δικαιούνται πρόσωπα τα οποία παρουσιάζουν

αναπηρία 67% και άνω, παρουσιάζουν παθήσεις τύφλωσης, νεφροπάθεια (μετάγγιση αίματος), ανάπηροι αξιωματικοί ή οπλίτες και θύματα πολέμου.

Κάποια εισοδήματα φορολογούνται αυτοτελώς με ορισμένο συντελεστή και με αυτή την φορολόγηση εξαντλείται η φορολογική υποχρέωση του φορολογούμενου γι' αυτά τα εισοδήματα. Αναλυτικά, τέτοια εισοδήματα προέρχονται από:

- Ακίνητα και εισόδημα από εκ μίσθωση κοινόχρηστων χώρων (25%)
- Υπεραξία κατά την μεταβίβαση ατομικής επιχείρησης ή μεριδίων ομόρρυθμης και ετερόρρυθμης εταιρίας και εταιρίας περιορισμένης ευθύνης σε συγγενείς (5%-10%)
- Εισόδημα κατά την μεταβίβαση μετοχών ανώνυμης εταιρίας μη εισηγμένων σε συγγενείς (5%)
- Αποζημιώσεις δικαιώματα παροχής υπηρεσιών, αμοιβές για μελέτες, επιστημονικές έρευνες (20%-25%)
- Κινητές αξίες για εισοδήματα από τόκους καταθέσεων (10%)
- Επιχειρήσεις – Επαγγέλματα (5%-25%)
- Μισθωτές υπηρεσίες

Κατά τον υπολογισμό του φορολογητέου εισοδήματος για τα παραπάνω, ο φόρος που προκύπτει παρακρατείται κατά την πληρωμή στην πηγή και κατ' επέκταση αποδίδεται προς το κράτος. Έτσι, με αυτή την παρακράτηση του φόρου εξαντλείται η φορολογική υποχρέωση από τον φόρο εισοδήματος των δικαιούχων για τα ποσά αυτά. (Σελλάς Σ. 1989)

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3^ο ΦΟΡΟΛΟΓΙΑ ΝΟΜΙΚΩΝ ΠΡΟΣΩΠΩΝ

3.1 ΝΟΜΙΚΑ ΠΡΟΣΩΠΑ

Σύμφωνα με τον Αστικό Κώδικα (ΑΚ) ως νομικά πρόσωπα ορίζονται τα υποκείμενα δικαίου, τα οποία μπορεί να είναι ενώσεις προσώπων ή συγκεντρώσεις περιουσιών, που δημιουργούνται για συγκεκριμένο σκοπό και αποκτούν αυτοτελή ικανότητα δικαίου ή προσωπικότητα εφόσον τηρούν τις προϋποθέσεις του νόμου. Επίσης, αποκτούν υπόσταση απ' ευθείας από τον νόμο καθώς δεν έχουν δική τους φύση. Συγκεκριμένα, 'νομικό πρόσωπο' μπορεί να προκύψει από την ένωση πολλών προσώπων έχοντας σωματειακή μορφή (πχ. Φιλανθρωπικά σωματεία) ή μπορεί να προκύψει από την συγκέντρωση περιουσιών έχοντας ιδρυματική μορφή (πχ. Ίδρυμα Ωνάση). (Τσούμας Β. 2009)

Στην Ελλάδα η ύπαρξη νομικών προσώπων δημιουργεί πολλά οφέλη ως προς την επιδίωξη διαρκών σκοπών, κοινωνικών ή ιδιωτικών, κερδοσκοπικών μέσω της συνένωσης των προσώπων ή των περιουσιών, καθώς και στην διευκόλυνση της επιχειρηματικής δραστηριότητας. Έτσι, τα νομικά πρόσωπα σύμφωνα με την αρχή της αυτοτέλειας του δικαίου αποτελούν αυτοτελή υποκείμενα δικαιωμάτων και υποχρεώσεων. Παρ' όλα αυτά, δεν δεσμεύονται τα μέλη του ως προς τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις αλλά δεσμεύεται από τις πράξεις των οργάνων του μέσω των αποφάσεών του. Αναλυτικά, στα νομικά πρόσωπα βασικές είναι οι εξουσίες διαχείρισης (εσωτερικές σχέσεις) και εκπροσώπησης (σχέσεις με τρίτους)

Τα νομικά πρόσωπα με βάση τον τρόπο ίδρυσής τους και για τον σκοπό για τον οποίο ιδρύονται και επιδιώκουν διακρίνονται στις εξής κατηγορίες:

- Νομικά πρόσωπα Δημόσιου Δικαίου (ΝΠΔΔ)
- Νομικά πρόσωπα Ιδιωτικού Δικαίου (ΝΠΙΔ)
- Νομικά πρόσωπα μικτής φύσης

Τα νομικά πρόσωπα Δημόσιου Δικαίου (ΝΠΔΔ) ιδρύονται με κρατική πρωτοβουλία και ασκούν Δημόσια εξουσία. Χαρακτηριστικό τους είναι η εξυπηρέτηση και η επιτέλεση κάποιας κρατικής λειτουργίας ή υπηρεσίας. Τα πρόσωπα αυτά αποτελούν Δημόσιες Υπηρεσίες με δικό τους οργανισμό και λειτουργία. Πρότυπο νομικού προσώπου Δημόσιου Δικαίου είναι (κατά λειτουργία) η ίδια η πολιτεία (το κράτος), οργανισμοί τοπικής αυτοδιοίκησης (Δήμοι και περιφέρειες), η Εκκλησία της Ελλάδος, ασφαλιστικά ιδρύματα (ΙΚΑ και ΝΑΤ) κ.α.

Τα νομικά πρόσωπα Ιδιωτικού Δικαίου (ΝΠΙΔ) ιδρύονται με πρωτοβουλία ιδιωτών και συνεπώς ακολουθούν τους κανόνες του Ιδιωτικού Δικαίου και επιδιώκουν να εξυπηρετήσουν ιδιωτικούς σκοπούς.

Τα νομικά πρόσωπα Ιδιωτικού Δικαίου διακρίνονται στις εξής κύριες κατηγορίες σύμφωνα με το Αστικό Δίκαιο και το Εμπορικό Δίκαιο:

α) Σωματεία- Σύλλογοι

β) Ιδρύματα

γ) Εταιρίες

δ) Συνεταιρισμοί

Ακόμη, τα νομικά πρόσωπα μπορούν να διακριθούν ανάλογα εάν διαθέτουν κερδοσκοπικό ή μη χαρακτήρα. Αυτός ο χαρακτηρισμός μπορεί να περιλαμβάνεται στο καταστατικό όπως ελέγχεται από την αρμόδια ΔΥΟ. Συγκεκριμένα, τα νομικά πρόσωπα μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα διαφέρουν καθώς δεν διανέμουν κέρδη, αλλά διαθέτουν τα οικονομικά πλεονάσματα για την εξυπηρέτηση του σκοπού τους και την κάλυψη των κοινωνικών τους έργων.

Τα νομικά πρόσωπα μικτής φύσης ορίζονται τα πρόσωπα τα οποία δημιουργήθηκαν μέσω της ανάπτυξης της κρατικής παρεμβατικής δραστηριότητας και υπόκεινται μεταξύ του Ιδιωτικού και του Δημόσιου Δικαίου, δηλαδή έχουν την μορφή νομικού προσώπου Ιδιωτικού Δικαίου (Ανώνυμη εταιρία Α.Ε), αλλά έχουν ιδρυθεί με πράξη της πολιτείας και επιτελούν σκοπούς που αφορούν το κοινωνικό σύνολο. Στην κατηγορία αυτή ανήκουν εταιρίες όπως ΕΡΤ, ΟΣΕ, ΕΛΤΑ,ΕΥΔΑΠ, ΔΕΗ. Επίσης, σε αυτή την κατηγορία ανήκουν και νομικά πρόσωπα που ασκούν διοικητική δραστηριότητα στον ιδιωτικό τομέα όπως για παράδειγμα η Αγροτική Τράπεζα Ελλάδος (ΑΤΕ), η οποία παρ' όλο που είναι ιδιωτική τράπεζα επιβλέπει και ελέγχει τους αγροτικούςσυνεταιρισμούς. (Τσούμας Β. 2009)

3.2 Η ΦΟΡΟΛΟΓΙΑ ΤΩΝ ΝΟΜΙΚΩΝ ΠΡΟΣΩΠΩΝ

Στην Ελλάδα ένα νομικό πρόσωπο ή μια νομική οντότητα φορολογείται όταν έχει την φορολογική του κατοικία στην Ελλάδα, για το παγκόσμιο εισόδημά του ενώ παρέχεται δυνατότητα πίστωσης που τυχών καταβληθέντος φόρου σε άλλη χώρα για το ίδιο εισόδημα. Παράλληλα, εάν η φορολογική του κατοικία βρίσκεται σε άλλη χώρα, φορολογείται στην Ελλάδα μόνο για τα εισοδήματα που προέρχονται από Ελληνική πηγή. Ως εισόδημα Ελληνικής πηγής θεωρείται το εισόδημα που προκύπτει από δραστηριότητα που ασκείται μέσω μόνιμης εγκατάστασης στην Ελλάδα, καθώς μεταξύ άλλων και τα εισοδήματα από τόπους, μερίσματα, δικαιώματα, ακίνητα και από πώληση τίτλων ημεδαπής επιχείρησης και ακινήτων που βρίσκονται στην Ελλάδα.

Επίσης, ένα νομικό πρόσωπο ή νομική οντότητα αποκτά φορολογική κατοικία στην Ελλάδα, όταν έχει συσταθεί βάση του Ελληνικού Δικαίου και έχει την καταστατική του Έδρα στην χώρα ή όταν ο τόπος άσκησης πραγματικής διοίκησης βρίσκεται στον Ελλαδικό χώρο. Για τον προσδιορισμό του τόπου άσκησης πραγματικής διοίκησης

λαμβάνονται υπόψη τα πραγματικά περιστατικά και οι συνθήκες, όπως για παράδειγμα:

- Ο τόπος άσκησης καθημερινής διοίκησης
- Ο τόπος λήψης στρατηγικών αποφάσεων
- Ο τόπος κατοικίας των μελών των επιμέρους διοικητικών οργάνων

Ανεξάρτητα σε ποια χώρα βρίσκεται τυπικά η έδρα μία εταιρίας εάν προκύπτει από τα πραγματικά περιστατικά ότι ο τόπος άσκησης πραγματικής διοίκησης είναι η Ελλάδα, τότε η εταιρία αυτή μπορεί να θεωρηθεί ότι έχει τη φορολογική της κατοικία στην Ελλάδα (DeFacto) και να τεθεί θέμα φορολόγηση του παγκόσμιου εισοδήματος της και στην Ελλάδα. Η επιλογή μίας επιχείρησης να δραστηριοποιηθεί μέσω μόνιμης εγκατάστασης ή θυγατρικής εταιρίας μπορεί να επηρεάσει τον τρόπο φορολόγησής της. Έτσι, τα έσοδα των νομικών προσώπων που θεωρούνται εισόδημα από επιχειρηματική δραστηριότητα, φορολογούνται κατόπιν αφαίρεσης εκπιπτόμενων δαπανών, αποσβέσεων και μεταφερόμενων ζημιών από προηγούμενα έτη.

ΣΧΗΜΑ 10:ΕΚΠΤΩΣΕΙΣ ΦΟΡΟΥ

| ΕΚΠΤΩΣΗ ΔΑΠΑΝΩΝ | | |
|---|---|--|
| Εκπίπτει κάθε δαπάνη που έχει διενεργηθεί προς το συμφέρον της επιχείρησης. | Εφόσον πληρούνται συγκεκριμένα κριτήρια και δεν συμπεριλαμβάνεται στις ρητά προβλεπόμενες περιπτώσεις μη εκπιπτόμενων δαπανών. | Ιδίως τα ποσά των δαπανών για έρευνα και ανάπτυξη (R&D) αναγνωρίζονται προς έκπτωση προσαυξημένα κατά 30%. |
| ΑΠΟΣΒΕΣΕΙΣ | | |
| Απόσβεση παγίων. | Διενεργούνται από τον κύριο των παγίων ή από το μισθωτή σε περίπτωση χρηματοοικονομικής μίσθωσης. Ειδικά οι νέες επιχειρήσεις έχουν τη δυνατότητα αναβολής της απόσβεσης των περιουσιακών στοιχείων τους κατά τα πρώτα 3 φορολογικά έτη λειτουργίας τους. | Υπολογισμός βάσει σταθερών συντελεστών απόσβεσης, εκτός κάποιων εξαιρέσεων (π.χ. εδαφικές εκτάσεις, έργα τέχνης, αντικές, κοσμήματα κλπ.). |
| ΜΕΤΑΦΟΡΑ ΖΗΜΙΩΝ | | |
| Μεταφορά ζημιολόγου αποτελέσματος ενός φορολογικού έτους. | Διαδοχικά στα επόμενα 5 φορολογικά έτη για συμπληρωσίμo με επιχειρηματικά κέρδη. | Εάν μεταβληθεί το ιδιοκτησιακό καθεστώς σε ποσοστό >33% χάνεται η δυνατότητα μεταφοράς ζημιών! |

Πηγή: Newpost, (2012)

Η φορολογία των νομικών προσώπων εφαρμόζεται στα κέρδη και γίνεται αναλογικά με βάση έναν συντελεστή. Συγκεκριμένα, από τα ακαθάριστα έσοδα αφαιρούνται οι προβλεπόμενες από τον νόμο δαπάνες που πραγματοποιήθηκαν για την απόκτησή τους και στο καθαρό εισόδημα υπολογίζεται ο φόρος που υποχρεούται

να πληρώσει το νομικό πρόσωπο. Ως κέρδος ορίζεται η θετική διαφορά που υπάρχει μετά τον συμψηφισμό των εσόδων και των εξόδων. (Τσούμας Β. 2009)

ΣΧΗΜΑ 11: ΣΥΝΤΕΛΕΣΤΕΣ ΦΟΡΟΛΟΓΙΣΗΣ ΝΟΜΙΚΩΝ ΠΡΟΣΩΠΩΝ

| Δικαιούχοι εισοδήματος | Εισόδημα που προκύπτει σε φορολογικά έτη | Συντελεστής φόρου | Φορολογητέο ποσό* |
|---|--|-------------------|---------------------------|
| Νομικά πρόσωπα & νομικές οντότητες με διπλογραφικά βιβλία. | Από 1.1.2015 | 29% | Ανεξαρτήτως ποσού κερδών |
| Προσωπικές εταιρείες, συνεταιρισμοί, κοινοπραξίες κλπ. πρόσωπα με απλογραφικά βιβλία. | Από 1.1.2014 | 26% | Τμήμα κερδών ≤50 000 ΕΥΡΩ |
| | Από 1.1.2014 | 33% | Τμήμα κερδών >50 000 ΕΥΡΩ |

Πηγή:Newpost , (2012)

Προσεγγίζοντας πρακτικά τις νέες διατάξεις του Ν.4334/201, που τροποποιεί τον ΚΦΕ 4172/2013, παρουσιάζουμε κάποια παραδείγματα που αφορούν στις επιβαρύνσεις των Νομικών Προσώπων , τα αμέσως επόμενα Φορολογικά έτη(Χρήσεις).

ΣΧΗΜΑ 12: ΝΟΜΙΚΑ ΠΡΟΣΩΠΑ- ΚΕΦΑΛΑΙΟΥΧΙΚΕΣ ΕΤΑΙΡΕΙΕΣ

(ΑΕ-ΕΠΕ-ΙΚΕ) ΚΑΤΑ ΤΟ ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΟ ΕΤΟΣ 2016

| |
|---|
| Καθαρά κέρδη ΦΕ 2016 : 40.000,00 € |
| Φόρος 29% : 11.600,00 € |
| Προκαταβολή 100%-2016: 11.600,00 € |
| Μείον Προκ/βολή 2015: -11.600,00 € |
| (Θεωρούμε ότι και στο 2015 , είχαμε το ίδιο αποτέλεσμα) |
| Σύν. Πληρωτέου Φόρου: 11.600,00 € |
| Φόρος μερισμάτων 10%: 2.840,00 € |
| (Θεωρούμε ότι δόθηκε ως μέρισμα, όλο το υπόλοιπο) |
| Συνολική Φορολογική Επιβάρυνση για το ΦΕ 2016 : 14.440,00 € |

Πηγή:Foroline , (2016)

ΣΧΗΜΑ 13: ΝΟΜΙΚΑ ΠΡΟΣΩΠΑ- ΠΡΟΣΩΠΙΚΕΣ ΕΤΑΙΡΕΙΕΣ

ΜΕ ΔΙΠΛΟΓΡΑΦΙΚΑ ΒΙΒΛΙΑ (ΟΕ-ΕΕ)ΚΑΤΑ ΤΟ ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΟ ΕΤΟΣ2014

| |
|---|
| Καθαρά κέρδη ΦΕ 2014 : 40.000,00 € |
| Φόρος 26%: 10.400,00 € |
| Προκαταβολή 55%-2014: 5.720,00 € |
| Μείον Προκ/βολή 2013: -5.720,00€ |
| Σύν. Πληρωτέου Φόρου: 10.400,00 € |
| Φόρος μερισμάτων 10%: 2.960,00 € |
| Συνολική Φορολογική Επιβάρυνση για το ΦΕ 2014 : 13.360,00 € |

Πηγή:Foroline , (2016)

ΣΧΗΜΑ 14: ΝΟΜΙΚΑ ΠΡΟΣΩΠΑ- ΠΡΟΣΩΠΙΚΕΣ ΕΤΑΙΡΕΙΕΣ

ΜΕ ΔΙΠΛΟΓΡΑΦΙΚΑ ΒΙΒΛΙΑ (ΟΕ-ΕΕ)ΚΑΤΑ ΤΟ ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΟ ΕΤΟΣ2015

| |
|---|
| Καθαρά κέρδη ΦΕ 2015 : 40.000,00 € |
| Φόρος 29% : 11.600,00 € |
| Προκ/βολή 75%-2015: 8.700,00 € |
| Μείον Προκ/βολή 2014: -5.720,00 € |
| Σύν. Πληρωτέου Φόρου: 14.580,00 € |
| Φόρος μερισμάτων 10%: 2.840,00 € |
| Συνολική Φορολογική Επιβάρυνση για το ΦΕ 2015 : 17.420,00 € |

Πηγή:Foroline , (2016)

Σύμφωνα με τους παραπάνω πίνακες, προκύπτει ότι η συνολική φορολογική επιβάρυνση των νομικών προσώπων ανά κατηγορία για κάθε φορολογικό έτος υπολογίζεται με την άθροιση του συνολικού πληρωτέου φόρου και του φόρου μερισμάτων (10%) από τα καθαρά κέρδη.

Για τις Προσωπικές Εταιρείες με απλογραφικά βιβλία (ΟΕ-ΕΕ κλπ) , η επιβάρυνση επικεντρώνεται στα Φορολογικά έτη 2015 & 2016 , λόγω προκαταβολής που αυξάνεται σε 75% & 100% αντίστοιχα. Οι φορολογικοί συντελεστές για τις Προσωπικές Εταιρείες με απλογραφικά βιβλία (ΟΕ-ΕΕ κλπ) , παραμένουν ίδιοι με τα προηγούμενα χρόνια , δηλαδή για Καθαρά Κέρδη μέχρι 50.000,00€ συντελεστής 26% και τα επιπλέον από τις 50.000,00€ συντελεστής 33%.

Σημαντικό είναι να επισημανθεί ότι φορολογικοί συντελεστές που εμφανίστηκαν στους παραπάνω πίνακες παραμένουν ίδιοι έως και σήμερα .

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4^ο ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΦΟΡΟΛΟΓΗΣΗ

4.1 ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΕΠΙΒΟΛΗ ΦΟΡΩΝ

Οι φόροι αποτελούν παροχές των ιδιωτικών φορέων προς το δημόσιο, χωρίς όμως να συνδυάζεται με αντίστοιχες ειδικές παροχές του δημοσίου. Για τον λόγο αυτό, η επιβολή τους προκαλεί αντιδράσεις στους φορολογούμενους και έτσι οδηγούνται οι φορολογούμενοι στο να περιορίσουν την φορολογική τους υποχρέωση. Τα κυριότερα προβλήματα που δημιουργούνται κατά την επιβολή φόρων μέσω της φορολόγησης από το κράτος είναι τα εξής: (Φλώρος Α. 2010)

- Η φοροδιαφυγή
- Η φοροαποφυγή
- Η μετακύλιση των φόρων

4.2 ΦΟΡΟΔΙΑΦΥΓΗ

Η φοροδιαφυγή (taxevasion) αποτελεί σοβαρό έγκλημα-απάτη σε βάρος του κράτους. Σύμφωνα με την φοροδιαφυγή πραγματοποιείται (με οποιονδήποτε τρόπο) απόκρυψη φορολογητέας ύλης ενός φορολογούμενου φυσικού ή νομικού προσώπου από τις φορολογικές Αρχές. Η φοροδιαφυγή ως παράνομη πράξη, έχει απώτερο σκοπό την μείωση της φορολογικής επιβάρυνσης ή την αποφυγή καταβολής του φόρου από τον φορολογούμενο. Χαρακτηριστικό παράδειγμα αποτελεί η παράληψη υποβολής δήλωσης φορολογίας εισοδήματος και περιουσίας ή ψευδείς υποβολή φορολογικής δήλωσης, κατά την οποία τα ποσά που εμφανίζει ο φορολογούμενος είναι μικρότερα από τα πραγματικά (απόκρυψη πωλήσεων από επιχειρήσεις).

Το πρόβλημα της φοροδιαφυγής αλλάζει από χώρα σε χώρα καθώς εξαρτάται κατά ένα μέρος από την ροπή των φορολογούμενων για φοροδιαφυγή, αλλά και από την φορολογική Αρχή η οποία έχει την ικανότητα να περιορίσει αυτή την ροπή σε μικρότερα επίπεδα. Συγκεκριμένα, η φοροδιαφυγή η οποία εξαρτάται από τους φορολογούμενους, καθορίζεται από διάφορους παράγοντες:

- Το μορφωτικό επίπεδο: αποτελεί σημαντικό στοιχείο, καθώς ένας πληθυσμός μίας χώρας ο οποίος διαθέτει υψηλό μορφωτικό επίπεδο, διαθέτει και υψηλότερη φορολογική συνείδηση. Έτσι η φοροδιαφυγή σε αυτήν την περίπτωση είναι πολύ μικρότερη, καθώς οι πολίτες συνειδητά αποφεύγουν να την χρησιμοποιήσουν εις βάρος του κράτους τους και είναι πιο υπεύθυνοι απέναντι στις φορολογικές τους υποχρεώσεις.
- Το μέγεθος της φορολογικής επιβάρυνσης της κοινωνίας: Η κοινωνία ανάλογα με τους φόρους που επιβάλλει και επιβαρύνει τον πολίτη,

επηρεάζει άμεσα το φαινόμενο της φοροδιαφυγής. Αναλυτικά, όσο μεγαλύτερος είναι ο φόρος που επιβάλλεται, τόσο μεγαλύτερη τάση υπάρχει προς την φοροδιαφυγή, αφού ο φορολογούμενος έχει μεγαλύτερο όφελος.

- Η έκταση των φορολογικών απαλλαγών (νόμιμα): Πολλές φορές σε αυτή την περίπτωση πολλοί φορολογούμενοι αισθάνονται αδικημένοι προς αυτό το φορολογικό σύστημα και καταφεύγουν προς την φοροδιαφυγή καθώς οι ίδιοι δεν δικαιούνται νόμιμα τέτοιες απαλλαγές ή εκπτώσεις. Έτσι όσο μεγαλύτερη είναι η νόμιμη απαλλαγή ή έκπτωση τόσο μεγαλύτερη είναι η τάση της φοροδιαφυγής από ιδιωτικούς φορείς.
- Ο τρόπος δαπάνης των χρημάτων από το Δημόσιο: Οι φορολογούμενοι γίνονται όλο και πιο δυσαρεστημένοι προς το κράτος, καθώς το Δημόσιο «σπαταλάει» τα χρήματά τους από τους φόρους χωρίς να δέχονται οι ίδιοι αντίστοιχες παροχές από το κράτος.

Το πρόβλημα της φοροδιαφυγής επηρεάζεται άμεσα από την ικανότητα της φορολογικής Αρχής να την αντιμετωπίσει και να την περιορίσει. Η φορολογική Αρχή παρουσιάζει αδυναμίες στο βαθμό οργάνωσης των φοροτεχνικών υπηρεσιών, στην ποιότητα των φοροτεχνικών οργάνων, στο σύστημα για την βεβαίωση και την είσπραξη των φόρων και γενικά στην διάρθρωση του φορολογικού συστήματος. (Φλώρος Α. 2010) Συνοπτικά στην περίπτωση της Ελλάδας οι κύριες αιτίες της φοροδιαφυγής είναι οι εξής:

- Η πολυνομία και πολυπλοκότητα του φορολογικού συστήματος
- Η ανασφάλεια δικαίου φορολογούμενων και υπαλλήλων της φορολογικής διοίκησης
- Η συνεχιζόμενη αύξηση των φόρων
- Η ανυπαρξία πολιτικής βούλησης για την αντιμετώπιση του φαινομένου
- Τεχνολογική ανεπάρκεια
- Γραφειοκρατία
- Διαρθρωτικές στρεβλώσεις της Ελληνικής οικονομίας
- Φορολογική κουλτούρα (www.dianeosis.org)

Η φοροδιαφυγή μπορεί να εμφανίζεται με πολλούς τρόπους σε μία χώρα, αλλά αντιμετωπίζεται εύκολα σε εισοδήματα που προέρχονται από μισθωτές υπηρεσίες ή εκμετάλλευση ακινήτων (διασταύρωση στοιχείων, εσόδου από τον συμβαλλόμενο και

δαπάνες), ενώ αντίθετα είναι δύσκολο να εντοπιστούν οι πηγές φοροδιαφυγής από τα ελεύθερα επαγγέλματα. Παρ' όλα αυτά το κράτος διαθέτει δικλείδες ασφαλείας, κατά τις οποίες οι εμπορικές επιχειρήσεις μπορούν να ελεγχθούν με επιτόπου ελέγχους και διασταυρώσεις. Επίσης, στην περίπτωση έλλειψης ελέγχου ή διασταύρωσης, το κράτος ορίζει ένα τεκμαρτό εισόδημα, ενώ αναπροσαρμόζει σε διάφορα χρονικά διαστήματα τα τεκμήρια διαβίωσης.

Στην Ελλάδα το πρόβλημα της διαφυγής είναι ακόμα πιο οξύ, ιδιαίτερα στις ημέρες λόγω οικονομικής κρίσης και αρκετά μεγαλύτερο συγκρινόμενο με τις άλλες ανεπτυγμένες χώρες. Αυτό το πρόβλημα περιορίζει σε μεγάλο βαθμό τα έσοδα του κράτους (που έχει ανάγκη) και επιβαρύνει ακόμα περισσότερο την άσχημη οικονομική της κατάσταση.

Σύμφωνα με το παρακάτω διάγραμμα, παρουσιάζονται τα ποσοστά αξίας συναλλαγών με κάρτες (% του ΑΕΠ) και τα ποσοστά φοροδιαφυγής ΦΠΑ στην Ελλάδα σε σύγκριση με τα αντίστοιχα ποσοστά που ισχύουν ως μέσος όρος στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Συγκριτικά, παρατηρείται ότι στον ελλαδικό χώρο η χρήση καρτών είναι περιορισμένη με σχετικά μικρό ποσοστό, ενώ αντίθετα στην Ευρωπαϊκή Ένωση εμφανίζεται με αρκετά υψηλότερο ποσοστό, καθώς η χρήση καρτών από τους πληθυσμούς των υπολοίπων χωρών είναι πιο διαδεδομένη. Αυτό έχει ως αποτέλεσμα, η Ελλάδα να παρουσιάζει πολύ αυξημένο ποσοστό φοροδιαφυγής ΦΠΑ σε σύγκριση με το ποσοστό που ισχύει για το μέσο όρο στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Έτσι, το πρόβλημα της φοροδιαφυγής ΦΠΑ είναι εντονότερο στον ελλαδικό χώρο παρά τα μέτρα ασφαλείας που έχουν ήδη παρθεί, καθώς δεν μπορούν να ελεγχθούν πλήρως οι οικονομικές συναλλαγές, οι οποίες δεν διεκπεραιώνονται με τη χρήση καρτών.

ΣΧΗΜΑ 15: ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ ΦΟΡΟΔΙΑΦΥΓΗΣ



Πηγή: Dianeosis, (2016)

Σύμφωνα με τις μελέτες τις ERNST&GIANG και σε συνεργασία τις ερευνητικής ομάδας της ΔΙΑΝΕΟΣΙΣ, το πρόβλημα της φοροδιαφυγής στην Ελλάδα δεν μπορεί

να προσδιοριστεί επ' ακριβώς και να οριστεί το ακριβές μέγεθός της. Έχουν πραγματοποιηθεί μόνο εκτιμήσεις μέσα από μία σειρά μελετών, οι οποίες μετρούν στοιχεία ενδεικτικά του μεγέθους, της αλλά όχι απευθείας την ίδια.

Σύμφωνα με τις έρευνες αυτές, παραθέτονται τα εξής στοιχεία:

- Τα διαφυγόντα έσοδα από τη φοροδιαφυγή φυσικών προσώπων κυμαίνονται από 1,9%-4,7% του ΑΕΠ ετησίως
- Από τη φοροδιαφυγή στον ΦΠΑ εκτιμάται ότι χάνεται το 3,5% του ΑΕΠ
- Απώλειες από το λαθρεμπόριο ποτών, τσιγάρων και καυσίμων αντιστοιχεί περίπου στο 0,5% του ΑΕΠ
- Για τα νομικά πρόσωπα, τα διαφυγόντα κέρδη για την χώρα από την φοροδιαφυγή των επιχειρήσεων υπολογίζονται περίπου στο 0.15% του ΑΕΠ

Συμπερασματικά το μέγεθος της φοροδιαφυγής στην Ελλάδα κυμαίνεται περίπου από 6%-9% του ΑΕΠ δηλαδή 11-16 δις ευρώ τον χρόνο. (www.dianeosis.org)

Η φοροδιαφυγή στην χώρα επιφέρει σοβαρές αρνητικές επιπτώσεις, καθώς δεν επιτρέπει την αρκετή είσπραξη εσόδων για την ικανοποιητική λειτουργία του Δημόσιου Τομέα και δημιουργεί σοβαρές κοινωνικές αδικίες ενώ οδηγεί σε αναδιανομή του εισοδήματος από τους ειλικρινείς φορολογούμενους προς τους “φοροφυγάδες”. Τέλος μέσω της φοροδιαφυγής εμποδίζεται η οικονομική ανάπτυξη της χώρας καθώς περιορίζονται τα κίνητρα για την προώθησή της.

Η καταπολέμηση της φοροδιαφυγής αποτελεί πρόκληση για όλα τα κράτη ακόμα και για τα πιο ανεπτυγμένα. Στην περίπτωση της Ελλάδας δεν είναι εύκολη η εφαρμογή μέτρων τα οποία να φέρουν αποτελεσματικότητα για την φοροδιαφυγή. Παρ' όλα αυτά υπάρχει μία προτεινόμενη σειρά από λύσεις οι οποίες είναι οι εξής:

- Μείωση των συντελεστών φορολογίας και έκτακτων φόρων επί των ήδη φορολογηθέντων εισοδημάτων
- Εκτεταμένη χρήση πλαστικού χρήματος και ηλεκτρονική τιμολόγηση
- Αποτελεσματική και εντατική διενέργεια ελέγχων και αποτελεσματική περαίωση φορολογικών υποθέσεων (Διοικητικές-Δικαστικές διαδικασίες)
- Βελτιστοποίηση της οργάνωσης και εκσυγχρονισμός των φορολογικών Αρχών
- Δημιουργία ηλεκτρονικής φορολογικής Διοίκησης
- Κατάρτιση και εκπαίδευση των υπαλλήλων της φορολογικής Διοίκησης και αύξηση των αποδοχών τους
- Καταπολέμηση φαινομένου της διαφθοράς και εφαρμογή αντικινήτρων
- Αυστηροποίηση των προστίμων σε περιπτώσεις φοροδιαφυγής

- Δημιουργία σταθερού και απλοποιημένου φορολογικού συστήματος
- Σταδιακή αλλαγή στην διάρθρωση της Ελληνικής οικονομίας
- Δημιουργία φορολογικής συνείδησης και καλλιέργεια φορολογικής παιδείας

Η υιοθέτηση των παραπάνω λύσεων και επίλυση του προβλήματος αποτελεί μία πολιτική απόφαση. Στην Ελλάδα η φοροδιαφυγή αποτελεί δομικό πρόβλημα της Ελληνικής οικονομίας και είναι άμεσα συνδεδεμένη αυτή με την διάρθρωση της οικονομίας, με τον αριθμό αυτοαπασχολούμενων και το μέγεθος των επιχειρήσεων. Μέχρι τώρα οι εκάστοτε κυβερνήσεις δεν έχουν αντιμετωπίσει αποτελεσματικά το συγκεκριμένο πρόβλημα κυρίως για πολιτικούς λόγους και διαιωνίζουν το πρόβλημα αυτό. Παράλληλα η Ελληνική οικονομία σήμερα λόγω της οικονομικής κρίσης και της άσχημης οικονομικής κατάστασης που επέρχεται το κράτος η εφαρμογή μέτρων και η επίλυση του προβλήματος της φοροδιαφυγής επιβάλλεται και ίσως μπορεί να γίνει εφικτό. Από τις τελευταίες κυβερνήσεις της Ελλάδας, λόγω έκτακτης ανάγκης της χώρας έχουν γίνει κάποιες κινήσεις, οι οποίες αφορούν τον εκσυγχρονισμό της φορολογικής διοίκησης της πάταξης της διαφθοράς και κατ' επέκταση του περιορισμού της φοροδιαφυγής. (www.aoth.edu.gr)

4.3 ΦΟΡΟΑΠΟΦΥΓΗ

Η φοροαποφυγή συνδέεται με την φοροδιαφυγή, αλλά στην περίπτωση αυτή ο φορολογούμενος με νόμιμες ενέργειες κατορθώνει να μειώσει την φορολογική του υποχρέωση ή ακόμα να αποφύγει εντελώς την καταβολή φόρου. Η φοροαποφυγή παρουσιάζει τρία κύρια στοιχεία τα οποία είναι σημαντικά. Αρχικά, σχεδόν πάντοτε υπάρχει ένα στοιχείο ανειλικρίνειας, εικονικότητας ή πλαστότητας. Συγκεκριμένα, οι ενέργειες αυτές της φοροαποφυγής δεν πραγματοποιούνται σύμφωνα με κάποιο οικονομικό ή επιχειρηματικό στόχο αλλά έχει ως απώτερο σκοπό ο φορολογούμενος να αποφύγει την καταβολή φόρων. Επίσης, αυτές οι ενέργειες για την φοροαποφυγή συνήθως εκμεταλλεύονται τις αδυναμίες της φορολογικής νομοθεσίας και του φορολογικού συστήματος. Τέλος, βασικό σημείο αποτελεί η «μυστικότητα» που παρουσιάζονται στις ενέργειες. (www.docplayer.gr)

Χαρακτηριστικά παραδείγματα τέτοιων ενεργειών είναι:

- Στην φορολογία εισοδήματος φυσικών προσώπων: Σε αυτή την περίπτωση ένας από τους δύο συζύγους μεταβιβάζει μέρος του εισοδήματός του από κάποιες πηγές στον άλλον που φορολογείται χωριστά, με σκοπό να μειώσει τη φορολογική του επιβάρυνση
- Στη φορολογία κληρονομιών: Σε αυτή την περίπτωση χρησιμοποιούνται οι διαδοχικές μεταβιβάσεις της περιουσίας. Οι φορολογούμενοι με δωρεές ή

εικονικές πωλήσεις στους μελλοντικούς κληρονόμους προσπαθούν να αποφύγουν την καταβολή φόρου που αφορά τα περιουσιακά στοιχεία.

Μέσω των ελλείψεων του φορολογικού συστήματος, πολλοί φορολογούμενοι πολίτες επιτυγχάνουν να μειώσουν ή να αποφύγουν την καταβολή των αντίστοιχων φόρων με σχετικά νόμιμο τρόπο, αποποιώντας τη φορολογική τους υποχρέωση.

4.4 ΜΕΤΑΚΥΛΙΣΗ ΦΟΡΩΝ

Η μετακύλιση ενός φόρου είναι η μετάθεση του φόρου από τον ιδιωτικό φορέα στον οποίο επιβάλλεται αρχικά σε άλλον ιδιωτικό φορέα. Η μετακύλιση αυτού του φόρου πραγματοποιείται μέσω της αναπροσαρμογής των όρων με τους οποίους εκείνος που υποχρεώνεται να καταβάλει τον φόρο στο Δημόσιο, συναλλάσσεται με άλλους ιδιωτικούς φορείς στην αγορά. (Σταματόπουλος Δ. 2013)

Η μετακύλιση διακρίνεται σε δύο κατηγορίες, οι οποίες είναι οι εξής:

- Μετακύλιση προς τα εμπρός
- Μετακύλιση προς τα πίσω

Αναλυτικότερα η μετακύλιση προς τα εμπρός αναφέρεται στην περίπτωση όπου ο φόρος μετατοπίζεται στους τελικούς καταναλωτές των προϊόντων μέσω της αύξησης των τιμών τους. Παραδείγματος χάριν στην περίπτωση που επιβληθεί φόρος στο στάδιο παραγωγής ενός προϊόντος, ο παραγωγός θα μετακυλήσει τον φόρο αυτόν στον χονδρέμπορο αυξάνοντας την τιμή του προϊόντος αυτού. Στην συνέχεια, ο χονδρέμπορος με την σειρά του θα μετακυλήσει τον φόρο στον λιανοπωλητή και ο λιανοπωλητής κατ' επέκταση στον τελικό καταναλωτή. Ο φόρος μεταβιβάζεται στην επόμενη οικονομική μονάδα με την οποία ο φορολογικά υπόχρεος ή το άτομο στο οποίο έχει μετατεθεί το φορολογικό βάρος έρχεται σε συναλλαγή.

Αντίθετα, η μετακύλιση προς τα πίσω αναφέρεται στην περίπτωση όπου ο φόρος μετατοπίζεται στους κατόχους των παραγωγικών συντελεστών με μείωση των καθαρών αμοιβών τους. Συγκεκριμένα, στην μετακύλιση προς τα πίσω, ο φορολογούμενος στον οποίο ανήκει ή μετακινηθεί το φορολογικό βάρος το μετακυλύει σε αυτούς με τους οποίους έρχεται σε συναλλαγή σε κάποιο χρονικά προγενέστερο σημείο της παραγωγικής διαδικασίας. Για παράδειγμα, ένας βιομήχανος μπορεί να μετακυλήσει τιμ φόρο εισοδήματος που καταβάλλει για τα πραγματοποιούμενα κέρδη του είτε στους μισθωτούς που απασχολεί, μειώνοντας το εισόδημα τους είτε στους παραγωγούς από τους οποίους μειώνοντας τη τιμή αγοράς τους. Έτσι, ο φόρος μετακινείται προς τους προμηθευτές αυτούς με την καταβολή χαμηλότερης από πριν τιμής για τα προμηθευόμενα από αυτούς προϊόντα.

Ιδιαίτερη σημασία παρατηρείται στον βαθμό μετακύλισης των διάφορων φόρων προς την οικονομική και κοινωνική πολιτική. Επί προσθέτως οι διανεμητικές επιδράσεις των φόρων καθώς και οι οικονομικές, εξαρτώνται κυρίως από το ποιος φέρει τελικά το φορολογικό βάρος. Συγκεκριμένα οι επιδράσεις του φόρου για τις επιχειρήσεις είναι διαφορετικές από αυτές του φόρου που μεταβιβάζεται στους καταναλωτές και αντίστοιχα οι επιδράσεις του φόρου για τους ιδιοκτήτες ακινήτων διαφοροποιούνται από τις επιδράσεις του φόρου για τους ενοικιαστές. (www.uom.gr)

Η μετακίνηση των φόρων σε κάποιες περιπτώσεις προβλέπεται από τον νόμο και σε άλλες όχι. Αναλυτικά, οι έμμεσοι φόροι δαπάνης (ΦΠΑ) επιβάλλονται και έχουν ως σκοπό να μεταβιβαστούν και να επιβαρύνουν στους τελικούς καταναλωτές. Αντίθετα, οι άμεσοι φόροι για το εισόδημα ή την περιουσία επιβάλλονται με σκοπό να επιβαρύνουν εκείνους προς τους οποίους αρχικά έχουν επιβληθεί. Η μετακύλιση φόρων αποτελεί μία συνεχή διαδικασία από τον έναν φορολογούμενο προς τον άλλον και διακόπτεται οριστικά όταν κάποιος φορολογούμενος δεν μπορεί να μεταβιβάσει τον φόρο σε κάποιον άλλον. Τέλος η οριστική ανάληψη του φορολογικού βάρους από εκείνον στον οποίο μετακυλίστηκε ορίζεται ως επίπτωση του φόρου.(Φλώρος Α. 2010)

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Στην παρούσα εργασία εξετάσαμε συνοπτικά τα βασικά χαρακτηριστικά του φορολογικού συστήματος της Ελλάδος. Συμπερασματικά, διαπιστώνεται με βάση την σύνθεση των φορολογικών εσόδων, ότι το Ελληνικό φορολογικό σύστημα διαθέτει τους έμμεσους και τους άμεσους φόρους για την κάλυψη των αναγκών της χώρας. Συγκεκριμένα, το Ελληνικό φορολογικό σύστημα στηρίζεται κυρίως στην έμμεση φορολογία για την άντληση των πόρων που χρειάζεται για να χρηματοδοτήσει τις δραστηριότητές του και όχι τόσο στην άμεση φορολογία. Από την μία πλευρά, η φορολογία που στηρίζεται στους έμμεσους φόρους μπορεί να θεωρείται πως προωθεί την ανάπτυξη, αλλά από την άλλη πλευρά η περιορισμένη έκταση της άμεσης φορολογίας οφείλεται σε μεγάλο βαθμό στην φοροδιαφυγή. Παρ' όλο που η έμμεση φορολογία αποφέρει σχετικά υψηλά έσοδα στο κράτος, παρατηρείται ότι και μέσω αυτής εμφανίζεται το φαινόμενο της φοροδιαφυγής.

Επίσης, μέχρι σήμερα τα φυσικά πρόσωπα φορολογούνται για όλα τα εισοδήματά τους συγκεντρωτικά με την κλίμακα ανάλογα με τα δηλωθέντα εισοδήματα από μισθωτές υπηρεσίες, επιχειρηματικές δραστηριότητες, γεωργικές εκμεταλλεύσεις και από ακίνητα. Τα τελευταία χρόνια, παρατηρείται μία αύξηση αρκετά μεγάλη που επιβαρύνει τους φορολογούμενους (φυσικά πρόσωπα), λόγω οικονομικής κρίσης και αυξημένων δαπανών. Επιπλέον, η φορολόγηση των νομικών προσώπων είναι αρκετά υψηλή και παρατηρείται αυξημένη προκαταβολή φόρου, πλήττοντας τους ελεύθερους επαγγελματίες, τις μικρομεσαίες επιχειρήσεις αλλά και τους αγρότες. Αυτό έχει ως αποτέλεσμα την μείωση του διαθέσιμου εισοδήματος για κατανάλωση.

Συμπερασματικά, καταλήγουμε ότι το Ελληνικό φορολογικό σύστημα προσπαθώντας να αλλάξει και να γίνει αποδοτικό προς την οικονομία και τα έσοδα του κράτους, επιβαρύνει κυρίως τις αδύναμες οικονομικά τάξεις πολιτών όπως τις μικρομεσαίες και τις μεσαίες. Έτσι, το κράτος για να μην πλήττει τα αδύναμα οικονομικά στρώματα των φορολογούμενων, πρέπει να προσπαθήσει να μεριμνήσει ώστε η φορολογική νομοθεσία που εφαρμόζεται να χαρακτηρίζεται από σαφήνεια και σταθερότητα. Ακόμη, το έργο των φοροτεχνικών οργάνων που εκτελούν, θα πρέπει να διευκολύνεται μέσω του κατάλληλου τεχνολογικού εξοπλισμού και της αναβάθμισης του μηχανογραφικού συστήματος διεκπεραίωσης των φορολογικών λειτουργιών ώστε οι διαδικασίες να γίνονται ταχύτερα και να διευκολύνονται οι έλεγχοι. Τέλος, θα πρέπει να εφαρμοστούν αυστηρότερα μέτρα όσον αφορά το φαινόμενο της φοροδιαφυγής με αποτέλεσμα την καταπολέμησή της και την συμβολή στην εναρμόνιση του φορολογικού συστήματος της Ελλάδος με την Ευρωπαϊκή Ένωση.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΚΗ ΑΝΑΦΟΡΑ

- Βασσάλου Ε. (2006), *Στοιχεία γενικής Λογιστικής*, Εκδόσεις Lemonde
- Γκινόγλου Δ.(2016),*Εφαρμογές φορολογικής Λογιστικής* ,*Εκδόσεις Ανικούλα*
- Δίπλας Β. (1995), *Κώδικας φορολογίας εισοδήματος και πηγές*, Εκδόσεις Παπαζήση
- Κακαβούλης Σ.Π (2006), *Ελληνικό Γενικό Λογιστικό Σχέδιο, Ιδιωτική Έκδοση*
- Παπαδόπουλος Δ. (1961), Φόρος προστιθέμενης αξίας, Εκδόσεις Παρατηρητής
- Παπαναστασάτος Α. (1993), Το Ελληνικό γενικό Λογιστικό σχέδιο, Εκδόσεις Σταμούλης
- Παρασκευόπουλος Δ. (1999), *Γενικές αρχές Λογιστικής*, Εκδόσεις Interbooks
- Σαρσέντης Β. (1961), *Ενιαία Λογιστική-αρχές βασικής Λογιστικής*, Εκδόσεις Σταμούλης
- Smith A. (1776) , *Wealth of Nations* , Εκδόσεις Ουίλιαμστράχαν. Ανακτήθηκε από:
<https://slideplayer.gr/slide/14151781/>
- Σταματόπουλος Δ. (2013) , Κώδικας φορολογικής απεικόνισης συναλλαγών , Εκδόσεις Elforin
- Σελλάς Σ. (1989) , Το ελληνικό φορολογικό σύστημα , Εκδόσεις Παπαζήση
- Τότσης Ν.Χ (1993), *Ερμηνεία φορολογίας εισοδήματος* , Εκδόσεις Πάμισος
- Τσούμας Β.(2009) , *Νομικά πρόσωπα δημοσίου και ιδιωτικού δικαίου* , Εκδόσεις Νομική Βιβλιοθήκη
- Φλώρος Α. (2010) , *Φορολογική λογιστική* , Εκδόσεις Σύγχρονη εκδοτική

ΠΙΝΑΚΕΣ ΚΑΙ ΔΙΑΓΡΑΜΜΑΤΑ

- Eurostat (2016) *Διάγραμμα έμμεσων φόρων σε χώρες της Ε.Ε.* Ανακτήθηκε από: ΟΟΣΑ, EUBG Taxation and Customs Unions, Eurostat <http://www.aoth.edu.gr/news/oikonomia/item/502-forodiafigi-ellada-ereuna>
- Dianeosis (2016) *Πίνακας ένδειξης Φ.Π.Α.* Ανακτήθηκε από:
https://www.dianeosis.org/2016/06/tax_evasion_in_greece/
- Dianeosis (2016) *Διάγραμμα άμεσων φόρων.* Ανακτήθηκε από:
https://www.dianeosis.org/2016/06/tax_evasion_in_greece/
- Kathimerini (2015) *Εισόδημα φυσικών προσώπων (2010-2014).* Ανακτήθηκε από:
<http://www.kathimerini.gr/833430/article/oikonomia/ellhnikh-oikonomia/panw-apo-5-ekat-ellhnes-dhlwnoyn-ethsio-atomiko-eisodhma-katw-twn-12000>

Skai (2016) *Η νέα κλίμακα φορολογίας εισοδήματος φυσικών προσώπων 2016*. Ανακτήθηκε από: <http://www.skai.gr/news/business/article/314645/to-neo-forologiko-apla-kai-katanoita/>

Skai (2016) *Νέα κλίμακα φορολογίας εισοδήματος μισθωτών και συνταξιούχων*. Ανακτήθηκε από: <http://www.skai.gr/news/business/article/314645/to-neo-forologiko-apla-kai-katanoita/>

Skai (2016) *Νέα κλίμακα εισφοράς και αλληλεγγύης*. Ανακτήθηκε από: <http://www.skai.gr/news/business/article/314645/to-neo-forologiko-apla-kai-katanoita/>

Skai(2016) *Εισόδημα από ακίνητη περιουσία (ενοίκια)*. Ανακτήθηκε από: <http://www.skai.gr/news/business/article/314645/to-neo-forologiko-apla-kai-katanoita/>

Skai (2016) *Παραδείγματα φορολογίας εταιριών (απλογραφικά βιβλία)*. Ανακτήθηκε από: <http://www.skai.gr/news/business/article/314645/to-neo-forologiko-apla-kai-katanoita/>

Kathimerini (2014) *Εισοδήματα και συντελεστές*. Ανακτήθηκε από: <http://www.kathimerini.gr/833430/article/oikonomia/ellhnikh-oikonomia/panw-apo-5-ekat-ellhnes-dhlwnoyn-ethsio-atomiko-eisodhma-katw-twn-12000>

Newpost (2012) *Εκπτώσεις φόρου*. Ανακτήθηκε από: <https://home.kpmg.com/content/dam/kpmg/pdf/2016/06/gr-kpmg-tax-guide-2016-personal-income-tax.pdf>

Newpost (2012) *Συντελεστές φορολόγησης νομικών προσώπων*. Ανακτήθηκε από: <https://home.kpmg.com/content/dam/kpmg/pdf/2016/06/gr-kpmg-tax-guide-2016-personal-income-tax.pdf>

Foroline (2016) *Νομικά πρόσωπα- κεφαλαιουχικές εταιρίες (ΑΕ-ΕΠΕ-ΙΚΕ) κατά το φορολογικό έτος 2016*. Ανακτήθηκε από: <http://foroline.gr/archives/2832>

Foroline (2016) *Νομικά πρόσωπα προσωπικές εταιρίες με διπλογραφικά βιβλία (ΟΕ-ΕΕ) κατά το φορολογικό έτος 2014*
Ανακτήθηκε από: <http://foroline.gr/archives/2832>

Foroline (2016) *Νομικά πρόσωπα προσωπικές εταιρίες με διπλογραφικά βιβλία (ΟΕ-ΕΕ) κατά το φορολογικό έτος 2015*
Ανακτήθηκε από: <http://foroline.gr/archives/2832>

Dianeosis (2016) *Διάγραμμα φοροδιαφυγής*. Ανακτήθηκε από: https://www.dianeosis.org/2016/06/tax_evasion_in_greece